

Memòria 2011

Llengua i cultura
catalanes a l'exterior

Índex

Presentació	7
Pressupost	8
Focus 2011	10
Literatura i pensament	14
Arts escèniques	22
Cinema	28
Música	34
Arts visuals i arquitectura	40
Llengua i universitats	44
Comunicació	54
Òrgans de direcció	59

Presentació

Per a l'Institut Ramon Llull, l'any 2011 ha estat a la vegada un any de continuïtat, de canvi i d'adaptació. Continuïtat en els grans objectius de l'Institut i en una trajectòria de projecció de la cultura catalana que ja és a punt de fer deu anys. Continuïtat en el compromís de les administracions consorciades, els governs català i balear. Canvis de persones en els òrgans directius i de govern, i per tant, inici d'una etapa necessàriament nova, com ho comporten sempre els relleus en les persones i els equips. Adaptació a les transformacions en el món de la cultura i de la circulació de les idees. I adaptació també a un temps d'austeritat general en la despesa pública, amb la intenció per part de l'Institut que afecti el mínim possible la seva activitat i que es pugui aplicar aquesta austeritat necessària sobretot a l'estructura, els procediments i les formes.

En aquest marc, em sembla que puc manifestar amb orgull que el 2011 ha estat un any satisfactori per a l'Institut Ramon Llull. Un any en el qual s'han culminat projectes que venien d'abans i se n'han posat en marxa d'altres que culminaran els anys vinents. Que la cultura catalana i la producció cultural de Catalunya i de les Balears han tingut una eina eficaç per ensenyar al món la seva creativitat i la seva potència i hi ha trobat receptivitat i interès. Gràcies, doncs, a tots els qui, des de l'Institut i des del món de la cultura i de les institucions, des de dins i des de fora del nostre àmbit, ho han fet possible.

Vicenç Villatoro
Director

Pressupost

Ingressos

La liquidació pressupostària dels ingressos de l'Institut Ramon Llull suma un total d'11.954.382,11 euros.

Distribució del finançament de l'Institut Ramon Llull 2011

Concepte	Any 2011	Any 2010	Variació %
Ingressos propis	102.029,54 €	101.111,80 €	0,9%
Transferències corrents	11.804.810,57 €	13.846.804,95 €	-14,7%
Transferències de capital	35.000,00 €	78.797,00 €	-55,6%
Ingressos patrimonials	12.541,95 €	6.168,88 €	103,3%
TOTAL	11.954.382,06 €	14.032.882,63 €	-14,8%

Execució del pressupost d'ingressos 2011

Descripció	Pressupost definitiu	Drets reconeguts nets	Recaptació neta	Execució pressupost ingressos
Altres ingressos	118.458,31 €	102.029,54 €	83.657,69 €	86,13%
Transferències corrents	11.839.810,55 €	11.839.810,57 €	6.953.282,82 €	100,00%
Transferències de capital	-	-	-	-
Ingressos patrimonials	6.000,00 €	12.541,95 €	12.541,95 €	209,03%
TOTAL	11.964.268,86 €	11.954.382,06 €	7.049.482,46 €	99,92%

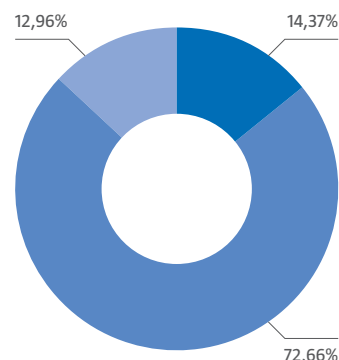
El grau d'execució del pressupost d'ingressos ha estat d'un 99,92%. Les transferències corrents i de capital han representat un 98,96% del total d'ingressos de l'Institut. Els ingressos procedents de la Generalitat de Catalunya han estat de 10.304.810,57 euros (un 87,04% del total de transferències), i els procedents del Govern de les Illes Balears, d'1.535.000,00 euros (un 12,96% del total).

Distribució de les transferències rebudes de l'Institut Ramon Llull 2011

Transferències rebudes	Any 2011	Any 2010	Variació %
Generalitat de Catalunya - Departament d'Economia i Coneixement - Direcció general d'Universitats	1.701.972,00 €	1.941.080,00 €	-12,3%
Generalitat de Catalunya - Departament de Cultura	8.602.838,57 €	10.300.972,55 €	-16,5%
Govern de les Illes Balears - Departament de Presidència	1.535.000 €	1.584.752,40 €	-3,1%
Institut Joan Lluís Vives	-	20.000,00 €	-100%
TOTAL	11.839.810,57 €	13.846.804,95 €	-14,5%

Distribució de les transferències rebudes per institució i percentatge que representa cada transferència respecte al total d'aportacions rebudes (2011)

- Generalitat de Catalunya - Departament d'Economia i Coneixement - Direcció general d'Universitats
- Generalitat de Catalunya - Departament de Cultura
- Govern de les Illes Balears - Departament de Presidència

Despeses

La liquidació pressupostària recull un import total de despeses de l'exercici 2011 d'11.964.268,86 euros.

Des del punt de vista pressupostari, l'execució de la despesa ha estat la següent:

Execució de la despesa

Concepte	Pressupost definitiu 2011	Liquidat	%
Despeses de personal	3.644.689,64 €	3.643.939,32 €	100,00%
Despesa corrent	3.309.659,72 €	3.182.003,48 €	96,1%
Transferències corrents	4.962.310,33 €	4.845.059,72 €	97,6%
Transferències de capital	14.000,00 €	-	0,0%
Inversions	33.609,17 €	31.840,05 €	94,7%
Fiances	-	-	-
TOTAL	11.964.268,86 €	11.702.842,57 €	97,8%

La distribució de la despesa executada per centres de cost ha estat la següent:

Distribució de la despesa total, criteri pressupostari, per centres de cost

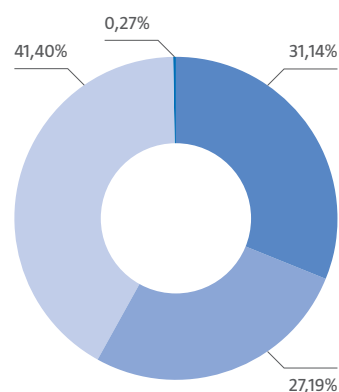
Centre de cost	Any 2011	Any 2010	Variació %
Direcció	833.656,37 €	1.168.569,64 €	-28,7%
Gerència	2.938.960,57 €	2.855.911,67 €	2,9%
Àrea de Llengua i Universitats	2.897.590,09 €	4.033.662,42 €	-28,2%
Àrea de Creació*	3.471.265,68 €	3.710.652,06 €	-6,5%
Àrea de Literatura i Pensament	1.164.531,27 €	1.505.782,64 €	-22,7%
Departament de Comunicació	396.838,59 €	568.079,57 €	-30,1%
TOTAL	11.702.842,57 €	13.842.658,00 €	-15,5%

* L'Àrea de Creació inclou els programes d'Arts Escèniques, Cinema, Música i Arts Visuals i Arquitectura

Les despeses totals executades durant l'exercici 2011 sumen 11.702.842,57 euros, un fet que ha suposat una reducció del 15,5% respecte a l'exercici anterior.

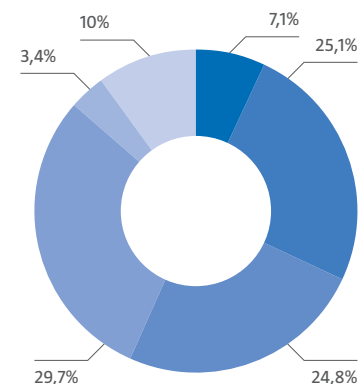
Distribució de la despesa per capítols econòmics 2011

- Despeses de personal
- Despesa corrent
- Transferències corrents
- Inversions

Percentatge de participació de les àrees i els departaments en la despesa de l'Institut Ramon Llull

- Direcció
- Gerència
- Àrea de Llengua i Universitats
- Àrea de Creació
- Departament de Comunicació
- Àrea de Literatura i Pensament

Donem suport a la difusió exterior de la producció cultural de Catalunya i les Illes Balears

La projecció de la cultura catalana en totes les seves modalitats, matèries i mitjans d'expressió és la finalitat primordial de l'Institut Ramon Llull. Enguany un conjunt d'activitats genèriques a diversos escenaris internacionals han permès abordar aquest objectiu. Els punts estratègics en què hem treballat enguany han estat: Venècia (Biennal d'Art), el Regne Unit i Nova York. Els tres escenaris han acollit accions de tota mena que han facilitat una bona difusió dels creadors, els projectes i les aportacions culturals de Catalunya i les Illes Balears. Aquestes iniciatives ens han permès seguir reforçant la col·laboració i la relació amb diversos esdeveniments i institucions internacionals.

Venècia

"Mabel Palacín 180°" a la Biennal d'Art

En el marc dels Eventi Collaterali de la 53a edició de la Biennal d'Arts visuals de Venècia, s'ha presentat "Mabel Palacín 180°", un projecte de l'artista Mabel Palacín comissariat per David G. Torres. L'exposició, que s'ha pogut visitar de l'1 de juny fins el 7 d'octubre al Magazzino del Sale, ha plantejat una reflexió sobre la imatge en la contemporaneïtat a partir de la definició d'unes bases de treball sobre les quals l'art pugui reconstruir un ús de les imatges.

"Mabel Palacín 180°" va ser prèviament seleccionat per un jurat presidit per Vicent Todolí, director de la Tate Modern de Londres, i format per Bartomeu Marí, director del MACBA, Laurence Rassel, directora de projectes de la Fundació Tàpies, Cristina Ros, directora d'Es Baluard, Joan Fontcuberta, president de l'Associació d'Artistes Visuals de Catalunya, David Bestué i Marc Vives, artistes participants a l'exposició internacional de la Biennal de Venècia 2009, i Joan Cortés, artista.

A banda de l'exposició, s'ha editat un catàleg concebut com a llibre d'artista. En el marc de l'exposició, també s'ha celebrat en col·laboració de Sale Docks un cicle de conferències amb la participació d'artistes, comissaris, intel·lectuals i acadèmics d'arreu del món, entre ells Joan Fontcuberta, Martí Peran, David G. Torres i Mabel Palacín.

Com a acte institucional de clonada de la participació catalano-balear a la Biennal d'Art 2011, l'Institut Ramon Llull ha organitzat un diàleg entre l'artista italià Fabrizio Plessi i l'artista mallorquí Bernardí Roig, moderat per la periodista italiana Mara Sartore, experta en art contemporani. L'acte ha tingut lloc el 27 d'octubre a la Universitat Ca' Foscari di Venezia.

Biennal d'Arquitectura

La 13a edició de la Biennal d'Arquitectura de Venècia, un dels esdeveniments més prestigiosos de la seva especialitat a nivell internacional, se celebra del 29 d'agost al 25 de novembre de 2012. L'Institut Ramon Llull hi presentarà per primera vegada el pavelló de Catalunya i les Illes Balears en el marc dels Eventi Collaterali. Aquesta serà, sens dubte, la presentació més destacada que s'haurà fet mai de l'arquitectura catalana arreu del món.

Regne Unit

Miró & Catalan Culture

L'Institut Ramon Llull ha organitzat, en coordinació amb alguns dels principals equipaments i festivals de Londres, un cicle d'activitats que ha presentat una vintena de propostes culturals, que tenien com a eix central l'exposició sobre Joan Miró a la Tate Modern.

“Miró: The Ladder of Escape” a la Tate Modern, Londres

L'eix central del cicle Miró & Catalan Culture ha estat aquesta exposició organitzada amb la col·laboració de l'Institut Ramon Llull i programada del 14 d'abril a l'11 de setembre a la Tate Modern. La mostra, que ha proposat noves vies d'interpretació de l'obra de Miró en relació amb el seu context històric, s'ha traslladat el 15 d'octubre a la Fundació Miró de Barcelona; durant el 2012 es podrà veure a la National Gallery of Art de Washington. Paral·lelament, l'artista Joan Baixas ha presentat una conferència *performance* juntament amb la poeta Aura Satz, el 18 de juny a l'Starr Auditorium de la Tate Modern.

Simposi Art and Politics: Joan Miró Study Day, Londres

Per aprofundir en les complexes relacions entre art i política –un dels grans temes que planteja la mostra “Miró: The Ladder of Escape”–, la Tate Modern ha produït el simposi Art and Politics: Joan Miró Study Day, en col·laboració amb l'Open University i amb el suport de l'Institut Ramon Llull. Hi han participat artistes (Frederic Amat i Eva Bosch), historiadors de l'art i curadors (Jon Bird, William Jeffett, Robert Lubar i Gill Perry), filòsofs (Nigel Warburton) i els comissaris de l'exposició (Matthew Gale i Marko Daniel).

Programa de dansa catalana al Sadler's Wells Theatre, Londres

L'espai de referència de la dansa contemporània al Regne Unit ha acollit tres companyies catalanes: Tap Olé (del 3 al 7 de maig, amb cinc funcions de *Tap Olé*), Nats Nus (21 de maig amb dues funcions de *Momentari*) i Sol Picó (23 i 24 de juny, amb dues funcions d'*El llac de les mosques*).

Greenwich + Docklands International Festival, Londres

Com ja va passar un any enrere, aquest festival, un referent en l'àmbit de les arts de carrer, ha dut a terme el projecte Gravity de coproducció i intercanvi amb la Fira de Teatre de Carrer de Tàrraga. Hi han participat les companyies: Res de Res i Circo Dux, Max Calaf, Fet a Mà, Guixot de 8 i Llorenç Corbella. També s'hi ha presentat la Companyia de Danza Mar Gómez.

Focus 2011

Catalan Jazz Nights al 606 Club, Londres

El 15 i 16 de juny s'han programat dues nits de jazz de Catalunya i de les Illes Balears en una de les sales més prestigioses del circuit de jazz de Londres. Hi han actuat Carles Benavent Quintet, Miguel González Quartet, Colina Miralta Sambeat i Biel Ballester Trio.

Catalan Pop On Tour, Brighton i Liverpool

Els grups Mishima, Les Aus i Aias han actuat a dos dels festivals estratègics en l'àmbit de la música pop rock de Regne Unit: The Great Escape (Brighton), del 12 al 14 de maig, i Liverpool Sound City, del 19 al 22 de maig.

Catalan Indie Night a The Bull and Gate, Londres

En el marc de Catalan Pop On Tour, s'ha dedicat la nit del 18 de maig al pop rock independent català. A la cita, a The Bull and Gate, hi han assistit els grups Mishima i Les Aus.

La Linea, Londres

La Linea - London Latin Music Festival d'enguany ha programat actuacions dels grups Muchachito & Santos Veracruz, el 8 d'abril, i Ojos de Brujo, el 15 d'abril. Aquesta darrera formació hi ha celebrat el seu desè aniversari.

Alternative Sounds from the Balearic Islands a The Garage, Londres

El dia 1 de desembre s'ha organitzat un concert a la reconeguda sala londinenca The Garage amb la col·laboració de The Great Escape, per oferir un tast del panorama *indie* balear, amb els grups The Marzipan Man, Beach Beach i Poomse.

Jaume Plensa al Yorkshire Sculpture Park, Yorkshire

El Yorkshire Sculpture Park ha dedicat una exposició a l'obra de Jaume Plensa, un dels escultors catalans amb més trajectòria internacional. En el marc de la mostra s'han organitzat diversos actes, com xerrades i visites, en què ha participat l'artista.

Nova York Catalan Days

De setembre a novembre, l'Institut Ramon Llull ha organitzat una mostra de cultura catalana a Nova York. La programació, en què han participat destacats artistes catalans i balears de diferents disciplines artístiques, s'ha desenvolupat a diversos espais de la ciutat.

Capella de Ministrers a The City University of New York

Dirigida per Carles Magraner, la Capella de Ministrers ha realitzat el mes d'octubre dos concerts monogràfics entorn de Tirant lo Blanc.

Concert de Joan Pons a The Classic Villain

El 18 de novembre s'ha celebrat al Bruno Walter Auditorium "A Night with Juan Pons", dins del cicle The Classic Villain. El bariton menorquí hi ha ofert un concert d'òpera i de cançons de poetes balears.

"Catalan Shots"
a la Tisch School of the Arts
A la conferència "Catalan Shots", del 28 de novembre, Joan Fontcuberta i Agustí Torres han parlat de les seves obres respectives i de l'art de la fotografia.

Concerts de Jordi Savall a The Morgan Library

A l'octubre s'han celebrat a The Morgan Library els concerts de Jordi Savall "Folias & Variations, Music dialogues from Orient & Occident" i "The French Influence in Europe" amb la French Suite Juilliard Ensemble.

Exposició “Memory Remains. 9/11 Artifacts at Hangar 17”, a l’International Center of Photography

Per commemorar el desè aniversari dels atemptats de l’11 de setembre a Nova York, The National September 11 Memorial&Museum ha presentat, amb la col·laboració de l’Institut Ramon Llull, la mostra “Memory Remains: 9/11 Artifacts at Hangar 17”. Es tracta d’una sèrie de 125 fotografies fetes per Francesc Torres que documenten els més de 1.500 objectes recuperats de les runes del World Trade Center. L’exposició s’ha presentat simultàniament també a Barcelona, Londres i Madrid, i ha estat acompanyada d’un catàleg i un extens programa educatiu.

Simposi In the Tracks of Memory

La New York University i l’ambaixada francesa han organitzat, durant el mes de novembre el simposi internacional In the Tracks of Memory, dins del cicle per commemorar el desè aniversari dels atemptats del World Trade Center. El programa ha inclòs una visita guiada a l’exposició de Francesc Torres “Memory Remains: 9/11 Artifacts at Hangar 17”. El mateix Torres ha participat com a ponent en el simposi, amb una intervenció en la sessió “Arqueologia de la memòria i arqueologia de la mort”, el 19 de novembre.

Exposició “Concepts” a The Gabarron Foundation

Vuit creadors illencs de prestigi internacional (Rafa Forteza, Teresa Matas, Guillem Nadal, Fernando Megías, Amparo Sard, Antonio Socías, Rafael Timoner i Horacio Sapere) hi han mostrat la seva producció més conceptual.

Exposició “Muntadas: Information»Space»Control” a The Bronx Museum of the Arts

Inaugurada el setembre, la mostra ha presentat tres grans instal·lacions de l’artista Antoni Muntadas: *On Subjectivity* (1978), *Stadium* (1989) i *Alphaville and Others* (2011), que estan articulades per dos vídeos: *Video is Television?* (1989) i *On Translation: Fear/Miedo* (2005).

Congrés (S) movies: Contemporary Spanish Cinema

Organitzat per la Universitat Politècnica de València, (S) movies: Contemporary Spanish Cinema ha plantejat un diàleg sobre el cinema contemporani i a l’Estat espanyol en els últims vint anys. Hi han pres part molts creadors i experts catalans: els directors Pere Portabella, José Luís Guerín, Isaki Lacuesta, la guionista Isabel Campos, el productor i director Lluís Miñarro i els professors universitaris Jordi Balló, Àngel Quintana i Josep Maria Català.

Debat sobre la recepció crítica de l’obra de Tàpies als Estats Units

L’Institut Ramon Llull i la Fundació Antoni Tàpies han organitzat un debat a la New York University (NYU) sobre l’obra de l’artista català i els canvis en la seva recepció crítica als EUA des de la seva primera exposició a la Martha Jackson Gallery (1953). Presentat per Robert Lubar, professor de l’Institute of Fine Arts (NYU), hi han participat Serge Guilbaut (professor d’història de l’art a la University of British Columbia, Vancouver), Manuel Borja-Villel (director del Museo Nacional Centro de Arte Reina Sofía, Madrid, i antic director de la Fundació Antoni Tàpies de Barcelona) i Julia E. Robinson (professora d’història de l’art a la NYU).

Literatura i pensament

Impulsem la difusió exterior d'obres i autors de literatura i pensament en català

Hem impulsat la publicació en altres llengües d'obres literàries i de pensament originals en català, a través de les subvencions destinades a la traducció de llibres, fent una atenció especial als clàssics de la literatura catalana. Hem fomentat la circulació i la difusió exterior d'autors i obres de la literatura i el pensament en català, mitjançant subvencions a la promoció d'autors i obres i mitjançant ajuts a la mobilitat dels escriptors en llengua catalana. Amb l'objectiu d'assegurar la qualitat de les traduccions, hem donat suport a la tasca dels traductors literaris del català i a la seva formació subvencionant a residències de traductors i l'organització de seminaris de traducció. Per contribuir al discurs sobre les polítiques de promoció internacional de la literatura, hem participat activament en els fòrums internacionals de debat, en projectes de recerca en l'àmbit de la traducció i en xarxes de difusió de les literatures. Hem treballat per facilitar el diàleg i l'intercanvi entre els assagistes i investigadors catalans i balears i els seus interlocutors estrangers. Hem estat presents en universitats estrangeres per participar en la recerca que hi duen a terme i per introduir-hi la recerca feta per les universitats de Catalunya i les Illes Balears.

Foment de la traducció d'obres

El foment de la traducció de la literatura i el pensament en català té com a instrument principal les subvencions a la traducció d'obres. Les subvencions van adreçades a les editorials que publicaran l'obra, per tal de cobrir el cost de la traducció. Atès que la majoria d'editorials beneficiàries es troben a l'estranger, l'Institut Ramon Llull fa un seguiment de les editorials per tal de difondre els ajuts, donar suport a les agències i editorials catalanes i balears en la seva tasca d'internacionalització dels autors i promoure el coneixement de la literatura catalana entre els editors estrangers.

Subvencions a la traducció d'obres de literatura i pensament

Les subvencions a obres de literatura i pensament es convoquen el 2011 amb una dotació pressupostària de 240.000 €, ampliada amb 45.000 € fins assolir un total de 285.000 €. A partir del compromís d'edició d'una editorial estrangera, l'Institut Ramon Llull subvenciona la traducció d'obres de literatura i pensament originals en català a altres llengües. L'any 2011 s'han atorgat un total de 100 subvencions, 93 subvencions de concurrència i 7 a través d'acords específics amb Institut Valencià de la Traducció (IVI-TRA) i l'editorial Dalkey Archive. Aquestes dades mostren una petita davallada respecte a les obres subvencionades el 2010, any en el qual van ser subvencionades 109 obres.

L'autor per al qual s'han rebut més sol·licituds de traducció és Jordi Puntí, amb cinc sol·licituds, seguit de Jaume Cabré i Nadia Ghulam juntament amb Agnès Rotger, amb quatre sol·licituds, i Mercè Rodoreda i Quim Monzó, amb tres. Les obres que han rebut més sol·licituds de traducció han estat *Maletes perdudes*, de Jordi Puntí (albanès, anglès, francès i xinès); *El secret del meu turbant*, de Nadia Ghulam i Agnès Rotger (eusquera, italià, polonès i portuguès), i *Jo confesso*, de Jaume Cabré (alemany, castellà i italià).

Entre les editorials estrangeres subvencionades destaquen, per la seva trajectòria professional, A. W. Bruna, Actes Sud, Cosac & Naify, Galaxia Gutenberg, Insel Verlag (Suhrkamp), Juritzen Forlag, Open Letter, RCS Libri Rizzoli, Shanghai 99 i Uitgeverij de Bezige Bij.

Resum

Total concurrència	93
Total directes	7
Total atorgat	100
Import sol·licitat	410.905,32 €
Import atorgat	285.320,07 €
% atorgat	69,4

Per gèneres

Poesia	16
Narrativa	64
Teatre	1
No ficció	19

Per llengües

Castellà	18
Francès	14
Anglès	11
Portuguès	10
Italià	9
Polonès	5
Alemany	4
Neerlandès	4
Romanès	4
Búlgar	3
Serbi	2
Èuscar	2
Grec	2
Hongarès	2
Noruec	1
Eslovè	1
Albanès	1
Croat	1
Rus	1
Macedoni	1
Estonià	1
Gallec	1
Hindi	1
Xinès	1

Presència a fires del llibre

L'Institut Ramon Llull és present a diverses fires internacionals del llibre per tal de difondre els seus ajuts (a la traducció i a la promoció) entre els editors estrangers i per promoure-hi la literatura catalana. A les fires de Frankfurt i de París l'Institut Ramon Llull hi participa amb un estand propi. El 2011, l'Àrea ha assistit a sis fires internacionals del llibre:

París, Londres, BEA (Nova York), Torí, Frankfurt i Moscou. A més, l'Institut Ramon Llull, a petició de la Feria Internacional del Libro de Guadalajara (Mèxic), ha facilitat la participació dels autors Biel Mesquida i Borja Bagnunyà al programa de la fira.

L'Institut Ramon Llull edita materials informatius sobre literatura catalana per a les fires i subvenciona la revista *Catalan Writing*, editada pel Centre Català del PEN Club.

Literatura i pensament

Visita d'editors internacionals a Barcelona

Continuant amb la tasca iniciada en el marc del projecte Frankfurt el 2007, quan l'Institut Ramon Llull va organitzar quatre visites d'editors estrangers a Barcelona perquè es familiaritzessin amb la literatura catalana, el 2011 s'ha organitzat la desena visita d'editors (entre el 5 i el 9 de juny). L'objectiu ha estat presentar als editors internacionals la literatura catalana de manera directa i personalitzada, fomentant també els lligams entre aquests i els agents literaris, les editorials, els escriptors, els crítics i els traductors catalans. Els editors participants, tots ells especialitzats en ficció literària, van visitar Barcelona en grup: Cassiano Elek Machado, de Cosac Naify (Brasil); Claudia Tarolo, de Marcos y Marcos (Itàlia); Caroline Ast, de Belfond (França); Thomas Überhoff, de Rowohlt (Alemanya); Karolina Iwaszkiewicz, de WAB (Polònia); Styrbjörn Gustafsson, de Tranan (Suècia); Fevziye Cicek Kilic, d'Alef Yayinevi (Turquia); Minakshi Thakur, de Harper Collins India (Índia), i Dennis Johnson, de Melville House (Estats Units).

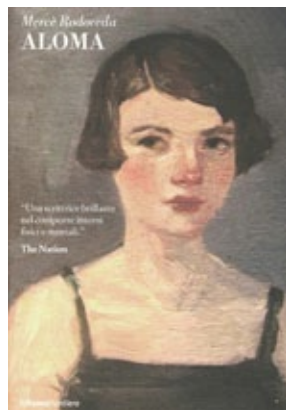

Foment de la circulació d'obres i autors

Subvencions a la promoció exterior de la literatura i el pensament

Les subvencions per a iniciatives de promoció de la literatura catalana i el pensament tenen tres modalitats diferents: difusió de novetats editorials i realització d'activitats literàries a l'exterior; elaboració de dossiers d'autors per trametre'ls a editorials estrangeres, i realització de dossiers monogràfics a revistes literàries i/o culturals. L'any 2011, la convocatòria ha estat dotada amb 110.000 €, ampliada posteriorment amb 33.000 €, i s'han atorgat 136.668,16 € per a un total de cinquanta activitats subvencionades.

Per tipus d'activitat, destaquen les de difusió de traduccions noves, que ha beneficiat la difusió de traduccions com les d'obres de Mercè Rodoreda a l'italià i al francès, Jaume Cabré al castellà, Jordi Puntí al neerlandès, Teresa Solana a l'anglès i Quim Monzó al búlgar.

La programació literària internacional ha permès subvencionar iniciatives com un seminari de traducció poètica a Sèrbia i la presència d'autors catalans als festivals de Voix de la Méditerranée, de Lodève (França), Hay Festival de Cartagena de Indias (Colòmbia), Festival Eñe de Madrid i Internationales Literaturfestival Berlin.

Quant a les revistes, destaca la publicació d'un monogràfic de literatura catalana a la revista de poesia basca *Zurgai* i a la revista croata *Quorum*, així com apartats especials a la revista anglesa *Litro*, la portuguesa *Capicua*, la canadenc *L'Action Nationale* i la francesa *Hippocampe*. Les agències literàries catalanes han sol·licitat ajuts per a proves de traducció d'autors com Francesc Serés, Marta Rojals o Sebastià Alzamora.

Per tipus d'activitat

Difusió de novetats editorials	19
Programació literària internacional (entitats)	14
Trameses per a editorials (editorials i agències literàries)	7
Revistes	10
TOTAL	50

Per països

Alemanya	3
Argentina	1
Bulgària	1
Canadà	3
Colòmbia	1
Croàcia	1
Espanya	17
Estats Units	4
Finlàndia	1
França	4
Itàlia	4
Mèxic	1
Països Baixos	1
Portugal	3
Regne Unit	2
Romania	1
Sèrbia	1
Ucraïna	1
TOTAL	50

Presència a congressos i festivals

L'Institut Ramon Llull fomenta la presència dels poetes i narradors catalans i balears contemporanis a festivals i trobades literàries a l'exterior, en col·laboració amb els organitzadors d'aquets festivals i trobades. L'acció de l'Institut Ramon Llull el 2011 s'ha centrat en el foment de la presència de la poesia catalana als festivals internacionals, per dues vies: fomentant la presència dels poetes catalans i balears als festivals i invitant a programadors de festivals internacionals als festivals del domini lingüístic català.

Algunes de les accions han estat les col·laboracions amb els festivals Cosmopoética, de Còrdova (participació del poeta Arnau Pons); el Festival Internacional de Poesia de Bogotá (participació del poeta Jaume Pont i del traductor i antòleg Jordi Virallonga); el Marché de la Poésie de Paris (participació del poeta Enric Casasses en una de les perifèries del Marché, a Bordeus); el Marché de la Poésie de Mont-real (participació dels poetes Teresa Pascual i Víctor Sunyol); el Festival International de Littérature de Mont-real (participació del narrador Carles Casajuana al programa Les Rendez-vous du Livre Européen); el Festival Repérages à Bibracte, a la Borgonya (participació dels narradors Jordi Puntí i Mercè Ibarz, juntament amb l'escriptor i editor Llibert Tarragó), i el Festival Internacional de Poesia de Barcelona (presència del programador convidat Bas Kwakman, director del Poetry International Festival Rotterdam).

Literatura i pensament

Subvencions a desplaçaments d'autors de literatura i pensament

Els autors d'obres de literatura i pensament en català poden sol·licitar el suport de l'Institut Ramon Llull per als seus desplaçaments a l'exterior, amb motiu de la participació en esdeveniments literaris i acadèmics.

La convocatòria del 2011 estava dotada inicialment amb 30.000 € i s'ha ampliat amb 8.000 €. S'han concedit ajuts a 43 sol·licituds de concurrència per un import total de 30.254,25 €. El quadre reflecteix l'increment de subvencions respecte de l'any 2010.

Per gèneres, destaquen els desplaçaments per raó d'activitat poètica; per àrees geogràfiques, predominen els desplaçaments a Amèrica Llatina (51,16% del total) i Europa (39,53% del total).

Resum

	2011	Total
Total atorgades	43	253
Import atorgat	29.401,63 €	180.243,37 €
Import per persona	683,76	712,42

Per gèneres

Poesia	16
Narrativa	13
Teatre	1
Humanitats	12
No Ficció	1

Per països

Argentina	5
Alemanya	1
Bèlgica	2
Cuba	1
Colòmbia	5
Equador	1
Espanya	2
Estats Units	2
Grècia	1
Itàlia	4
Islàndia	1
Mèxic	6
Portugal	2
Regne Unit	2
Sèrbia	1
Suècia	3
Uruguai	1
Veneçuela	2
Xile	1

Promoció del pensament en institucions acadèmiques i culturals

Per tal de facilitar el diàleg i l'intercanvi entre els assagistes i investigadors catalans i balears i els seus interlocutors estrangers, l'Institut Ramon Llull afavoreix l'organització d'actes en universitats i centres culturals estrangers (seminaris, taules rodones, tallers). En aquest marc, el 2011 es van portar a terme les actuacions següents:

Seminari a la Universit  du Qu bec   Montréal

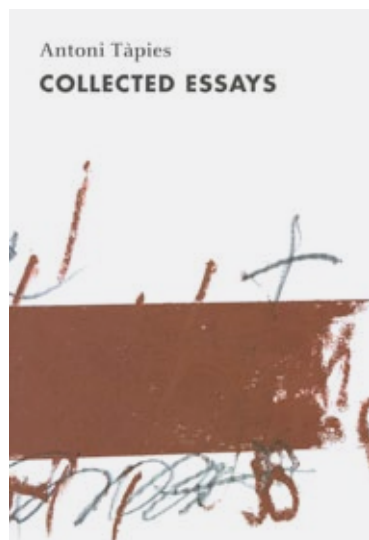
Per donar continuïtat a la col·laboració acadèmica entre investigadors del Quebec i de Catalunya, iniciada el 2009 amb un seminari a la Universit  du Qu bec   Montréal sobre federalisme i nacionalisme, l'Institut Ramon Llull ha donat suport aquest any ha un segon seminari, titulat "L'impacte de la immigració en el debat nacionalista: política de fronteres i diversitat. Una comparació Quebec-Catalunya". S'ha celebrat al principi de maig al Centre per a la Interculturalitat de Mont-real i ha analitzat les fronteres i la diversitat etnocultural, ling stica i religiosa, tant des d'un punt de vista teòric com normatiu, aix  com pràctic i institucional. A més del professor de la Universitat Pompeu Fabra Ricard Zapata, coordinador acadèmic del seminari per la part catalana, hi han participat Micheline Labelle (coordinadora acadèmica per la part quebequesa) i els experts Montserrat Sol , Salvador Card s, Rachad Antonious, Louis Rousseau i François Rocher.

Conferències sobre Walter Benjamin a Frankfurt

Amb motiu del setantè aniversari de la mort de Walter Benjamin, l'Institut Ramon Llull i l'Instituto Cervantes de Frankfurt han organitzat unes jornades d'homenatge al pensador berlinès en què han participat ponents alemanys, espanyols i balears.

Els actes han tingut lloc a la seu de Frankfurt de l'Instituto Cervantes els dies 17 i 18 de febrer, i hi han participat els ponents següents: Burgkhardt Lindner, Sigrid Weigel, José María González, Vicente Valero, Volker Rühle, José Manuel Cuesta Abad, Antoni Marí i R. David Mauas.

Projecció exterior de publicacions de pensament

Transfer i Eurozine

L'Institut Ramon Llull dóna suport a la projecció internacional de les revistes de pensament i cultura en català i contribueix, d'aquesta manera, a la visibilitat i el reconeixement d'aquestes publicacions.

El principal instrument de què disposa l'Institut Ramon Llull per assolir aquest objectiu és *Transfer*, una revista anual en anglès publicada en col·laboració amb la Universitat de València.

Transfer recull articles prèviament publicats en català i dedicats a les qüestions més rellevants dels debats intel·lectuals contemporanis. El 2011 s'ha publicat el número 6 de *Transfer*, amb un dossier monogràfic dedicat a les pors col·lectives del segle XXI, amb il·lustracions de l'artista mallorquí Miquel Barceló.

El 2011 *Transfer* ha participat per primera vegada a la trobada anual d'Eurozine, la xarxa europea de revistes culturals (www.eurozine.com), a la qual *Transfer* va associar-se el 2010. La trobada, amb el títol "Changing Media, Media in Change", va tenir lloc a Linz (Àustria) del 13 al 16 de maig.

Llibres sobre cultura catalana

Després de la publicació de *La Catalogne: Une nation millénaire*, de Michel Bourret (2009), i de *l'Atlas historique de la Catalogne*, de Gracia Dorel-Ferré (2010), l'acord que l'Institut Ramon Llull va signar amb l'editorial francesa Autrement ha arribat el 2011 a la fi amb la publicació de *Barcelone: Itinéraires et bifurcations*, escrit per l'escriptora i periodista Mercè Ibarz.

Literatura i pensament

Suport als traductors literaris

Per assegurar la qualitat de les traduccions de literatura catalana que es publiquen, així com per detectar i formar nous traductors a llengües en què no existeixen encara traductors literaris de qualitat, l'Àrea de Literatura i Pensament ha posat en marxa un programa a través dels instruments següents:

Subvencions per a la residència de traductors de literatura catalana

Aquesta convocatòria pública per a estades de treball dels traductors de literatura catalana es realitza en col·laboració amb la Universitat Autònoma de Barcelona. La convocatòria de 2011, dotada amb 14.000 €, ha rebut 11 sol·licituds, totes resoltes favorablement, per un import total de 10.071,43 €.

Entre les llengües de traducció, destaquen l'alemany, amb tres sol·licituds, i el neerlandès, amb dues.

Seminaris de traducció literària

A diferència dels anys precedents, el 2011 no s'ha celebrat cap seminari de traducció literària conjuntament amb altres entitats. Tot i així, l'Institut Ramon Llull ha continuat la col·laboració amb l'European Translation Centre (EKEMEL) i s'han celebrat sengles tallers de traducció del català al grec, a Atenes i Paros, en què han pres part diversos traductors dels àmbits grec i català.

Suport europeu als traductors literaris

L'Institut Ramon Llull participa en diversos fòrums europeus que impulsen la millora de les condicions de formació i treball dels traductors literaris europeus. El 2011 va participar en dues activitats:

- El congrés de PETRA a Brussel·les, a principis de desembre. PETRA (European Platform for Literary Translation) aplega unes 150 institucions europees que treballen qüestions com les polítiques públiques de suport a la traducció literària, l'estatus i la situació laboral dels traductors literaris, la traducció i el copyright, les noves tecnologies aplicades a la traducció, etc. El congrés va formular recomanacions al responsable de la Unitat de Cultura de la Unió Europea, Vladimir Sucha.
- Un estudi sobre la mobilitat dels traductors europeus. L'Institut Ramon Llull va participar en el taller "Experiences and perspectives for literary translators mobility. Feasibility for a European mobility programme", organitzat per la consultora Consulmarc Sviluppo, a Oderzo (Vèneto) els dies 19 i 20 de desembre. Encarregada per la Comissió Europea, aquesta sessió de treball ha analitzat la viabilitat d'un futur programa europeu de mobilitat dels traductors literaris. Durant el 2012 es farà el seguiment de les diferents fases per les quals ha de passar la proposta.

Presència a xarxes i fòrums de debat: Literature Across Frontiers (LAF)

L'Institut Ramon Llull és membre fundador del projecte Literature Across Frontiers (LAF), que ha obtingut el suport del Programa Cultura de la Unió Europea per al període 2008-2013. El 2008 es va aprovar una sol·licitud de finançament plurianual per al projecte LAF inclosa al programa de finançament Cultura 2007-2013, de la Unió Europea. La plataforma LAF té 35 socis, entre els quals hi ha l'Institut Ramon Llull, que fa una contribució al projecte de 70.000 € durant cinc anys. El pressupost global del projecte és de 2.769.240 €, i el programa en finança el 50%. El 2011 el principal projecte LAF ha estat la trobada de la plataforma a Barcelona. Es tractava d'una reunió tècnica –organitzada per l'Institut Ramon Llull– amb una part dels membres de LAF (els responsables de les institucions públiques de promoció de la literatura de Finlàndia, Hongria, Eslovàquia, Gal·les, Lituània, Letònia, Estònia i el País Basc), els dies 24 i 25 de novembre. La reunió es va centrar en la discussió dels diferents indicadors i estadístiques de l'activitat de les institucions participants, amb la finalitat de millorar la recollida, anàlisi, tractament i comparació de les dades resultants (especialment les dades entorn de la traducció literària i dels ajuts a la traducció).

El 2011 l'Institut Ramon Llull ha participat al congrés del desè aniversari de LAF, a Istanbul, i a les trobades de les fires de Londres i Guadalajara. S'ha fomentat la participació d'autors i traductors literaris en seminaris de traducció poètica a Fes (Marroc), Nicòsia (Xipre), Istanbul i Edimburg, i un autor i traductor català va participar en un seminari per a traductors de l'àrab a la Universitat Ain Shams del Caire. També a través de LAF, l'Institut Ramon Llull ha participat en l'elaboració d'un programa de difusió de la traducció al món euromediterrani, en col·laboració amb l'Anna Lindh Foundation (Alexandria).

100

ajuts
a la traducció
atorgats a
editorials de

24

llengües

105

activitats
literàries
internacionals

Arts escèniques

Promovem la difusió internacional del teatre, la dansa, el circ i les arts de carrer

L'objectiu principal de l'Institut Ramon Llull en l'àmbit de les arts escèniques és difondre-les en tota la seva diversitat i riquesa als escenaris més representatius de l'actualitat internacional.

El 2011 hem volgut donar suport específicament al nou circ i al teatre de carrer, gèneres que destaquen pel seu gran potencial en la internacionalització i per la seva singularitat creativa. També hem impulsat la difusió del teatre d'objectes i titelles posant en relleu el variat espectre d'artistes que componen la realitat actual.

Hem iniciat una nova etapa de seguiment, acompanyament i suport als nous llenguatges escènics, que amb la seva transversalitat, multidisciplinarietat i caràcter innovador són, sense cap mena de dubte, un gènere amb molt futur.

Hem mantingut el suport a la dansa contemporània, a les arts escèniques per a tots els públics i a la difusió de la nova dramaturgia textual.

Consolidem la col·laboració amb els equipaments i festivals locals per atraure l'atenció dels programadors internacionals cap a la creació escènica de Catalunya i les Illes Balears.

Mantenim els ajuts a la mobilitat d'artistes perquè puguin desplaçar-se fora del domini lingüístic.

Acords de col·laboració amb equipaments espanyols i internacionals

La presència continuada en els festivals i equipaments d'arts escèniques estables internacionals és una eina estratègica imprescindible per fomentar amb èxit la presència de companyies d'arts escèniques de Catalunya i de les Illes Balears a l'exterior.

En l'àmbit de les arts escèniques l'any 2011 s'han fet 41 acords amb equipaments estatals i internacionals.

Relació de companyies

Aquestes són les companyies i els artistes que han presentat els seus projectes a l'exterior gràcies als acords impulsats per l'Institut Ramon Llull: Marc Rosich, Josep Galindo, Paulina Schumann (artistes), Produccions Essencials, Joan Baixas, Jordi Bertran, Disset Teatre, Centre de Titelles de Lleida, el Retrete de Dorian Gray, Efimer, Ne Me Titere Pas, Companyia Itinerània, EFS!, Sienta la Cabeza, Ponten Pie, Cia. Mariantònia Oliver, Sònia Gómez, Dominik Borucki, Erre Que Erre, Mal Pelo, Adrian Schwarzein, Alba Sarraute, Enfila't, Estropicio, Industrial Teatrera, Leandre&Claire, Démodes, Cia. La Tal, Claire Ducreux, Roger Bernat, Gadjó, La Banda del Surdo, Guixot de 8, Sr. Stets, Sarruga, Mumusic Circus, La Troupe, La Tal, Fadunito, Antigua i Barbuda, Mumusic, Osadia, Kamchátka, (companyes).

Relació de festivals i equipaments

Europa

Intercanvi entre el Teatre Romea de Barcelona i el Schauspiel de Stuttgart (Alemanya)

Els dos teatres s'han unit per dur a terme els espectacles *People, cars and oil: Das Gestell* i *Car Wash*, un ambiciós projecte dels autors Marc Rosich i Soeren Voima, que s'ha presentat el mes de maig a Stuttgart i al juny a Barcelona. La presentació de la companyia catalana a Alemanya ha tingut el suport de l'Institut Ramon Llull.

Festival Mondial des Théâtres de Marionnettes de Charleville (França)

Fundat el 1961, el festival de referència internacional en l'àmbit de les titelles i del teatre d'objectes ha programat entre el 16 i el 25 de setembre un Focus català i balear que ha estat un veritable esdeveniment per al sector del nostre país. S'hi han presentat les companyies Produccions Essencials, Joan Baixas, Jordi Bertran, Dissset Teatre, Centre de Titelles de Lleida, el Retrete de Dorian Gray, Efimer i Ne Me Titere Pas, que han dut a terme un total de 29 representacions. També s'hi ha fet una presentació de l'Institut Ramon Llull, del teatre de titelles i d'objectes a Catalunya i les Illes Balears i de la programació catalana a Charleville amb l'assistència de la premsa, professionals del sector i programadors.

Namur en Mai - Festival des Arts Forains (Bèlgica)

Aquest festival europeu d'arts de carrer, en la seva 16a edició, a principis de juny, ha presentat el focus "Catalogne & Îles Baléars", en què han participat les companyies Companyia Itinerània, Efimer, EFS!, Sienta la Cabeza, Ponten Pie i Cia. Mariantònia Oliver. El 4 de juny ha tingut lloc Le Meeting Pro, una trobada de professionals de la cultura, responsables polítics i creadors entorn de les arts de carrer. Cal destacar que aquest festival convoca cada any uns 250.000 espectadors.

Waves Festival, (Vordingborg, Dinamarca)

Cia. La Tal, Claire Ducreux, Roger Bernat i Gadjo són les companyies que, amb un total de 16 actuacions, s'han presentat a l'agost a aquest important festival multidisciplinari centrat en les arts escèniques de carrer. Al Wave Festival, innovador i avantguardista, s'hi realitzen activitats paral·leles com fòrums, seminaris i workshops amb la participació dels artistes i professionals.

Festival Spoffin, (Amersfoort, Holanda)

Enguany aquest festival de carrer ha presentat 30 formacions artístiques provinents d'Eslovènia, Polònia, Ucraïna, Geòrgia, Lituània, Dinamarca, Suïssa, Catalunya i França. Les companyies catalanes presents han estat La Banda del Surdo, Guixot de 8 i Sr. Stets.

Luglio Bambino, (Campi Bisenzio, Itàlia)

Les companyies catalanes Sarruga, Mumusic Circus, La Troupe i La Tal han estat programades dins la secció "Luce dalle città", entre l'1 i el 8 de juliol. A més, aquest festival de teatre, arts de carrer, cinema i animació per a tots els públics s'ha agermanat enguany amb la Fira de Teatre al Carrer de Tàrraga.

Mirabilia Internatinal Circus & Performing Arts Festival (Itàlia)

Amb un destacat focus català, el festival de teatre per a tots els públics de Mirabilia, que se celebra a la localitat de Fossano, ha acollit 3 companyies catalanes: La Tal, Adrian Schvarstein i Fadunito, que hi han fet 10 actuacions entre el 8 i el 12 de juny.

Arts escèniques

Gothenburg Culture Festival (Suècia)

Festival multidisciplinari de dansa, teatre de carrer, circ i música. Hi ha participat la companyia catalana Antigua i Barbuda, que del 19 al 20 d'agost ha presentat al festival l'espectacle *Tingalya*.

Tollwood Festival (Munic, Alemanya)

Aquest any, al festival de teatre i música de Tollwood, hi han estat presents, les companyies catalanes Mumusic, Osadia i Kamchàtka.

Pau Miró al Piccolo Teatro di Milano i al Teatro Nuovo de Nàpols (Itàlia)

El 15 de desembre el Piccolo di Milano ha presentat la lectura dramatitzada d'*Els Jugadors*, de Pau Miró, que també s'ha programat al Teatro Nuovo de Nàpols, amb *Plou a Barcelona*, del mateix autor.

Amèrica del Sud

Festival Internacional Impulsos (Bogotà, Colòmbia)

Catalunya i les Illes Balears han estat els convidats d'honor de l'edició 2011 al Festival Internacional Impulsos de dansa contemporània. Els organitzadors han programat: *Experiencias con un desconocido* de Sònia Gómez, a la Casa del Teatro Nacional; *L'altre home*, de Dominik Borucki al Teatro Varasanta; *Avatar*, d'Erre Que Erre, al Teatro Nacional La Castellana, i *Bach*, de Mal Pelo, al Teatro Nacional La Castellana. Entre el 28 d'abril i el 8 de maig aquestes companyies han fet 11 representacions, complementades amb diversos tallers i conferències.

Festival Internacional Contemporáneo Danzalborde (Valparaíso, Xile)

Aquest festival de dansa contemporània ha programat l'espectacle *mapping Habitat* dirigit per Núria Font al Parque Cultural de Valparaíso, i l'espectacle *Bach*, de la companyia Mal Pelo, al Teatro Principal Matucana (Santiago de Xile) i al Parque Cultural de Valparaíso. Aquest darrer muntatge també s'ha presentat al Festival Internacional de Artes Escénicas del Uruguay.

Festival Mundial de Circo (Belo Horizonte-São Paulo, Brasil)

Aquest festival, creat el 2001 i únic del seu tipus al Brasil, ha programat les companyies Démódes i Leandre a São Paulo, Belo Horizonte i Para Minas, on han fet 9 representacions.

Estat espanyol

Circada (Sevilla)

Un any més, l'Institut Ramon Llull ha renovat el seu compromís amb el circ català i el festival Circada de Sevilla. Hi han participat les companyies: Adrian Shvarstein, Alba Sarraute, Enfila't, Estropicio, Industrial Teatrera i Leandre&Claire.

Exposició "Un segle de circ" Circo Price (Madrid)

Comissariada per Jordi Jané i Raffaele de Ritis i produïda per Arts Santa Mònica de Barcelona, l'exposició "Un segle de circ" s'ha presentat al Circo Price de Madrid del 17 de setembre al 16 d'octubre.

Projecció exterior d'entitats sectorials de Catalunya i les Illes Balears

L'Institut Ramon Llull estableix acords amb entitats sectorials de diferent naturalesa de Catalunya i les Illes Balears especialitzades en la difusió internacional de la creació.

Relació dels autors, artistes i companyies

Alguns dels autors, teòrics i artistes que han viatjat o han presentat les seves obres en el marc d'aquests acords han estat: Calixto Bieito, Carles Santos, Guillem Mont de Palol, Jorge Dutor, Pau Miró, Josep Maria Benet i Jornet, Albert Mestres, Lluïsa Cunillé, Enric Nolla, Jordi Casanovas, Victòria Spunzberg, Ferran Joanmiquel, Josep M. Miró, Marta Buchaca, Pere Riera, Aina Tur, Carles Mallol, Lluís-Anton Baulenas, Esteve Soler, Albert Herranz. També les companyies Sociedad Doctor Alonso i El Conde de Torrefiel.

Barcelona Internacional Teatre, al Theater Freiburg (Alemanya)

El BIT és un centre de producció que contribueix a situar la capacitat teatral catalana a l'estranger i promoure l'intercanvi amb altres països. El 2011 ha estrenat *El gran teatro del mundo*, dirigit per Calixto Bieito i amb música de Carles Santos al Theater Freiburg (Alemanya).

Lectura de *Neue Theaterstücke aus Katalonien* a la Volksbühne de Berlín (Alemanya)

El 18 d'abril, com a preludi de Sant Jordi, s'ha presentat a la Volksbühne de Berlín aquesta antologia de teatre català contemporani, amb una lectura dramatitzada de fragments de les obres i una introducció sobre la història del teatre català. L'Institut Ramon Llull també n'ha fet possible la publicació.

CAV_A (Catalan & Balearic Artists Visiting Slovenian Artists, Eslovènia)

L'Antic Teatre ha posat en marxa CAV_A, un programa de col·laboració per compartir les pràctiques de creació escènica a Catalunya i les Illes Balears amb altres països. La primera edició del projecte s'ha presentat al Theatre Glej de Ljubljana. Programa d'espectacles: *¿Y por qué John Cage?*, de Guillem Mont de Palol i Jorge Dutor; *Volumen II*, de la Societat Doctor Alonso, i *Observa como el cansancio derrota el pensamiento*, d'El Conde de Torrefiel. El programa d'espectacles ha estat acompanyat de xerrades amb el públic i de tallers dels artistes. Aquest projecte tindrà continuïtat en altres ciutats europees.

Presentació de *La fragilitat de la memòria* a la sala Cuarta Pared de Madrid (Espanya)

Del 21 de març al 3 d'abril ha tingut lloc la presentació de les tres obres que integren la trilogia *La fragilitat de la memòria*, de Victòria Spunzberg, en col·laboració amb el Teatre Tantarantana, de Barcelona.

Arts escèniques

Intercanvi de dramaturgia en el marc de la Prague Quadrennial (Praga, República Txeca)

Projecte d'intercanvi de dramaturgia entre el Teatre Na Zábřadlí (Praga) i el Teatre de Ponent de Granollers, amb els autors Marta Buchaca i Pere Riera. Els autors catalans, la directora Glòria Balanyà i Frederic Roda, del Teatre de Ponent, han participat en el simposi de dramaturgia previ a les lectures.

Conveni amb la Sala Beckett per a la difusió internacional de la dramaturgia (Portugal, França)

En el marc d'aquest conveni s'ha fet un cicle de lectures dramatitzades al Teatre Nacional D. Maria II, de Lisboa i al Teatro Nacional São João de Porto (maig), un cicle de lectures dramatitzades i residències breus al Théâtre Ouvert de París (desembre) i una residència de la dramaturga quebequesa Geneviève Billette a Barcelona.

Presència de programadors internacionals a Catalunya i les Illes Balears

L'Institut Ramon Llull estableix acords amb les fires, festivals i equipaments del territori que presenten les noves creacions d'arts escèniques catalanes per incentivar la presència de programadors de tot el món, i així, fomentar-ne la difusió i la relació amb artistes catalans i balears. S'han dut a terme acords amb: l'LP, de Barcelona; la Mostra d'Igualada; el Centre de Titelles de Lleida; el Radicals Lliure, de Barcelona; el Festival Trapezi, de Reus; el Dies de Dansa, de Barcelona; la Fira d'arts de carrer de Tàrraga; les festes de La Mercè, de Barcelona; el Festival Mapa, de Sant Mori; la Fira de Teatre Infantil i Juvenil de les Illes Balears, a Vilafranca de Bonany; el festival Escena Poblenou, de Barcelona; el festival Temporada Alta, de Girona; el festival Panorama, d'Olot; el Festival Internacional de Teatre de Tarragona; Palma amb la Dansa, i el programa de dansa del Grec, de Barcelona.

Presència a fires, xarxes i àmbits de debat

Performing Arts Market in Seoul (PAMS)

L'Institut Ramon Llull ha començat una prospecció del mercat asiàtic, i el 2011 ha assistit a aquesta fira, on ha muntat un estand en col·laboració amb la Fira de Tàrraga.

164

programadors
internacionals
convidats

41

acords amb
equipaments
estats i
internacionals

539

companyies
desplaçades a

61

països

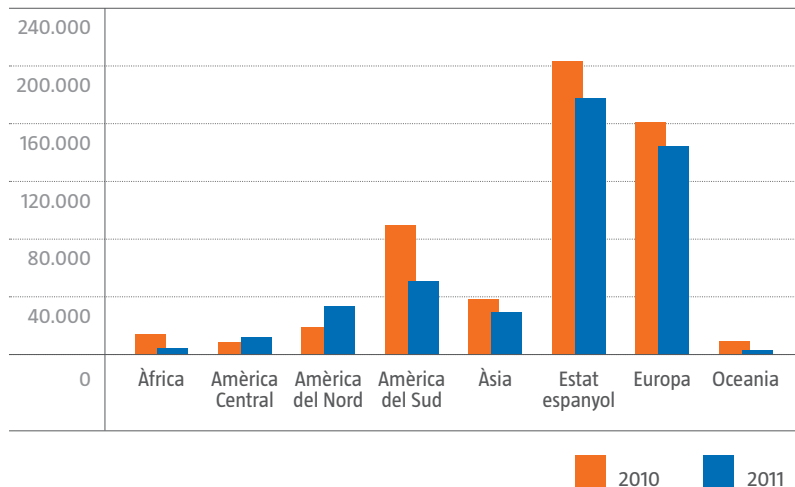
Subvencions per al desplaçament d'artistes 2011

Territorialització

Arts Escèniques	països	Cies	import en €	%
Àfrica	4	4	3.914,60	1%
Amèrica Central	4	4	10.958,35	2%
Amèrica del Nord	3	17	32.457,10	7%
Amèrica del Sud	14	25	49.708,39	11%
Àsia	9	12	28.438,44	6%
Estat Espanyol	1	276	176.709,45	39%
Europa	24	199	143.219,47	32%
Oceania	2	2	2.239,84	1%
TOTAL	61	539	447.645,64	

Comparativa 2010/2011

Import en €

Reforcem la posició de les produccions catalanes i balears en els principals festivals i circuits del món

L'objectiu principal de l'Institut Ramon Llull en l'àmbit del cinema és aconseguir una presència internacional continuada de les produccions cinematogràfiques catalanes i balears. Per aconseguir-ho, hem renovat una aposta decidida per dur les obres i els seus equips artístics als festivals i esdeveniments més rellevants, i hem potenciat els acords amb equipaments internacionals i amb entitats sectorials de Catalunya i les Illes Balears.

Hem incrementat la visibilitat global de la creació catalana en aquest àmbit i, mitjançant programacions i cicles retrospectius, hem volgut donar suport al nostre patrimoni cinematogràfic. Pel que fa al gènere del documental, n'hem promogut la subtitulació per garantir-ne una bona difusió a l'exterior.

***Pa negre*, d'Agustí Villaronga, nominada com a millor pel·lícula de parla no anglesa als premis Oscar de 2012**

Pa negre ha estat finalment la producció escollida per l'Acadèmia de las Artes y las Ciencias Cinematogràfiques de España per representar Espanya en l'edició dels Oscar com a millor pel·lícula de parla no anglesa. El film d'Agustí Villaronga, que adapta diferents textos d'Emili Teixidor, ha proporcionat a la llengua catalana la primera oportunitat de participar en la carrera dels Oscar.

Des de l'Institut Ramon Llull s'ha donat suport a la productora Massa d'Or en una sèrie d'activitats de promoció als Estats Units i en el subtítol de còpies de la pel·lícula, entre altres accions. El mes d'octubre la productora Isona Passola, la cap de màrqueting Núria Costa Salvà i l'actriu Nora Navas han viatjat a Los Angeles i Nova York per promocionar la pel·lícula i per presentar-la a diversos festivals, com el Recent Spanish Cinema de Los Angeles i el Miami International Film Festival.

Al desembre Isona Passola, Núria Costa i Nora Navas han tornat a Nova York per participar en diferents actes de promoció, com una taula rodona al Lincoln Center en el marc del congrés (S)movies. La pel·lícula també s'ha exhibit al festival Spanish Cinema Now de Nova York.

Els actes promocionals han continuat durant el mes de gener amb la participació del director i tot l'equip artístic al Palm Springs International Film Festival i a Nova York.

Acords de col·laboració amb equipaments espanyols i internacionals

L'Institut Ramon Llull estableix acords de col·laboració amb festivals i equipaments d'arts escèniques estables internacionals per assegurar la presència continuada del cinema català i de les Illes Balears a l'exterior, que per la seva singularitat es consideren entitats decisives per a la difusió i exhibició de la cinematografia catalana.

En l'àmbit cinematogràfic, l'any 2011 s'ha arribat a 17 acords amb equipaments estatals i internacionals i s'han exhibit 70 produccions catalanes i balears.

Relació de festivals

XIII Festival Internacional de Cine de Derechos Humanos de Buenos Aires (Argentina)

Al maig, la secció oficial d'aquest festival ha projectat *Bicicleta, cullera, poma*, de Carles Bosch, premi Goya de 2011 al millor documental. El director i el protagonista de la pel·lícula, l'expresident de la Generalitat Pasqual Maragall, han estat presents a la projecció i estrena del film a Buenos Aires.

Espagnoles en el Chaplin (París, França)

L'associació cultural Espagnoles en Paris manté una activitat de promoció de creacions cinematogràfiques independents de qualitat al llarg de l'any. Les projeccions se solen complementar amb debats i trobades, com en el cas de la presentació, el 31 d'octubre, del documental *Morir sense morir*, d'Antoni Verdaguer, que va assistir a la presentació.

Cinema Spagna, Festival de Cine Español (Roma, Itàlia)

Enguany Cinema Spagna ha tornat a rebre el suport de l'Institut Ramon Llull després de la coorganització del Catalan Focus el 2010 i de la Mostra de Dones Directores de Cinema de Catalunya. S'hi han exhibit les pel·lícules catalanes següents, i s'ha complementat el programa convidant-ne alguns dels directors i actors: *Amics*, de Mar Coll; *Aballay, el hombre sin miedo*, d'Elisabet Cabeza; *Bicicleta, cullera, poma*, de Carles Bosch; *La mosquitera* d'Agustí Vila; *Pa negre*, d'Agustí Villaronga, i *Elisa K*, de Jordi Cadena i Judith Colell. D'altra banda, durant la inauguració del festival s'ha presentat un espectacle teatral amb l'actriu de cabaret i clown Alba Sarraute. Després de la seva fita a Roma, el Cinema Spagna ha fet dues extensions: Anacapri i Càller. A Anacapri, els directors catalans i balears Agustí Villaronga, Mar Coll i Judith Colell han tingut l'ocasió de presentar les seves pel·lícules.

A finals de juliol, ha estat el torn de Càller, on s'han exhibit *Amics*, de Mar Coll; *Tapas*, de Juan Cruz i José Corbacho; *La mosquitera*, d'Agustí Vila, i *Elisa K*, de Judith Colell i Jordi Cadena.

Els directors Jordi Cadena i Agustí Vila han complementat la projecció de les seves pel·lícules amb sengles col·loquis moderats per Elisabeth Cabeza.

Different 4! L'autre Cinéma Espagnol (París, França)

Cada edició, aquest festival, que té lloc el mes de juny, dedica un espai destacat a les produccions catalanes i balears més innovadores i experimentals. Enguany s'hi ha programat un homenatge a Emilio Gutiérrez Caba, amb la projecció de *Lo más importante de la vida es no haber muerto*, d'Olivier Pictet, Marc Recuenco i Pablo Martín Torrado, i un minicicle amb dues produccions de Lluís Miñarro: *Family Strip* i *Finisterrae*. A banda d'aquestes produccions, les pel·lícules *Caracremada*, de Lluís Galter; *Las dos vidas de Andrés Rabadán*, de Ventura Durall, i *Pa negre*, d'Agustí Villaronga (preestrenada a París), s'han presentat en aquest festival per mitjà dels seus directors i actors.

Paral·lelament, ha tingut lloc durant la celebració de Different 4!, una jornada dedicada als professionals, amb la presentació de diversos projectes catalans i balears.

London Spanish Film Festival (Londres, Regne Unit)

Des de fa dues edicions, l'Institut Ramon Llull col·labora en la secció Catalan Window d'aquest festival. Enguany, entre el 25 de setembre i el 5 d'octubre, s'han programat les produccions catalanes següents: *Pa negre*, d'Agustí Villaronga; *Bruc, la llegenda*, de Daniel Benmayor; *Catalunya über Alles!*, de Ramon Térmens; *Morir de dia*, de Laia Manresa i Sergi Dies; *Mil cretins*, de Ventura Pons; *Padre modelo*, d'Alexandro Marzoa (curtmetratge); *La misma historia de siempre*, de José Luis Montesinos (curtmetratge) i *Todo queda en familia*, de Lluís Fabra (curtmetratge). Els realitzadors Ramon Térmens, Ventura Pons, Laia Manresa, Daniel Benmayor i l'actriu Nora Navas han presentat les seves produccions i han format part de les taules rodones programades després de les projeccions.

Festival dei Popoli (Florència, Itàlia)

Del 12 al 19 novembre, el Festival dei Popoli ha presentat una retrospectiva del director català Isaki Lacuesta, amb la projecció d'una vintena de les seves obres. Paral·lelament a les projeccions, Lacuesta ha realitzat un taller i ha impartit una classe magistral.

Latin Beat Film Festival, (Tòquio, Japó)

El Latin Beat Film Festival neix el 2004 com un festival comercial que presenta les novetats del cinema iberoamericà, i des de l'any passat se celebra a la capital i també a les ciutats de Kyoto i Yokohama; el certamen s'ha consolidat així com un dels festivals asiàtics més importants.

Entre el 15 de setembre i el 10 d'octubre hi han participat les pel·lícules catalanes *Pa negre*, d'Agustí Villaronga, presentada per l'actor Francesc Colomer, i *Chico & Rita*, de Fernando Trueba i Javier Mariscal.

Projecció exterior d'entitats sectorials de Catalunya i les Illes Balears

L'Institut Ramon Llull estableix acords amb diferents entitats sectorials territorials especialitzades en la difusió internacional de la creació cinematogràfica.

Clandestí: Invisible Catalan Cinema Under Franco (París, França)

Aquest any el cicle Clandestí s'ha presentat a la Cinémathèque Française de París, d'aquesta manera s'ha tancat la itinerància iniciada prèviament a les ciutats de Nova York, Berlín, Londres i Istanbul. Organitzat en col·laboració amb la productora Pragda, Clandestí se centra en una generació d'artistes independents, com Pere Portabella, Josep Maria Nunes, Manel Esteban, Llorenç Soler, Antoni Padrós i Mariano Lisa, entre altres, que durant la dictadura de Franco van produir, distribuir i exhibir de forma secreta i anònima cinema a Barcelona i el van expandir per Espanya. Les projeccions volen recuperar aquest patrimoni artístic desconegut internacionalment, presentant una selecció de les pel·lícules més representatives d'aquest període històric, ordenades temàticament. Les sessions del cicle han tingut lloc els dies 16 de desembre de 2011 i 13 de gener i 17 de febrer de 2012, hi han participat els directors Mariano Lisa i Antoni Padrós, conjuntament amb els comissaris del cicle, Marta Sánchez i Manuel Barrios.

Support a la traducció i subtitulació de documentals

Enguany la línia de suport a la traducció i a la producció de subtítols de documentals que manté l'Institut Ramon Llull ha ajudat els projectes següents:

Verd sobre blau, els castells des de dins, de Magnètic Films: traducció i subtitulació a l'anglès i al castellà.

Entre illes, d'Eivisual: traducció i doblatge a l'anglès i al castellà.

Plenamar, de Cinètica: traducció i subtitulació al castellà, anglès i francès.

L'obra d'un gegant, d'IRU: traducció i subtitulació al castellà, anglès i alemany.

Llànties de foc, de Quindrop: traducció i subtitulació al castellà i anglès.

Formentera, un lloc enlloc, de Perifèrica: traducció, subtitulació i doblatge al castellà i anglès.

D'una illa hom no en pot fugir, de Perifèrica: traducció, subtitulació i doblatge al castellà i anglès.

Jesús Monzón, el líder oblidat per la Història, de Singular Audiovisual: traducció i subtitulació a l'anglès.

Relació de pel·lícules exhibides

Bicicleta, cullera, poma, de Carles Bosch.

Morir sense morir, d'Antoni Verdguer.

Amics, de Mar Coll.

Aballay, el hombre sin miedo, d'Elisabet Cabeza.

La mosquitera, d'Agustí Vila.

Pa negre, d'Agustí Villaronga.

Elisa K, de Jordi Cadena i Judith Colell.

Tras el cristal, d'Agustí Villaronga.

Tapas, de Juan Cruz i José Corbacho.

Lo más importante de la vida es no haber muerto, d'Olivier Pictet, Marc Recuenco i Pablo Martín Torrado.

Family Strip, de Lluís Miñarro.

Finisterrae, de Sergi Caballero

Caracremada, de Lluís Galter.

Cinema

Las dos vidas de Andrés Rabadán, Ventura Durall.

Bruc, la llegenda, de Daniel Benmayor.

Catalunya über Alles! de Ramon Térmens.

Morir de dia, de Laia Manresa i Sergi Dies.

Mil cretins, de Ventura Pons.

Padre modelo, d'Alejandro Marzoa (curt).

La misma historia de siempre, de José Luis Montesinos (curt).

Todo queda en familia, de Lluís Fabra (curt).

La noche que no acaba, *Cravan vs Cravan*, *Rouch, un noir* (curt), *Los condenados*, *Soldados anónimos* (curt), *In between days* (curt), *Herencia* (curt), *Dos cuentos que caben en la palma de una mano* (curt), *La leyenda del tiempo*, *Sol* (curt), *2012* (curt), *El rito*, *Retratos* (curt), *Marte en la tierra* (curt), *Los pasos dobles*, *Teoria dels cossos* (curt), *Las variaciones Marker* (curt), *Esbozo* (curt), *Ressonàncies magnètiques* (curt), *Microscopias* (curt), *Rusia* (curt), *Alpha and again* (curt), *El cuaderno de barro i Retablo de las divinaciones* (videoinstal·lació), d'Isaki Lacuesta.

Chico & Rita, de Fernando Trueba i Javier Mariscal.

52 Domingos i El largo viaje hacia la ira, de Llorenç Soler.

El campo para el hombre, d'Helena Lumbreras i Mariano Lisa.

Lock Out, d'Antoni Padrós.

El sopar, de Pere Portabella.

Lejos de los árboles, de Jacinto Esteva.

Sexperiencias, de Josep Maria Nunes.

El alegre Paralelo, d'Enric Ripoll i Josep Maria Ramon.

No compteu amb els dits, de Pere Portabella.

...i després, ningú no riurà, de Manuel Esteban.

70
pel·lícules
exhibides
a l'exterior

51
artistes
resents
a festivals

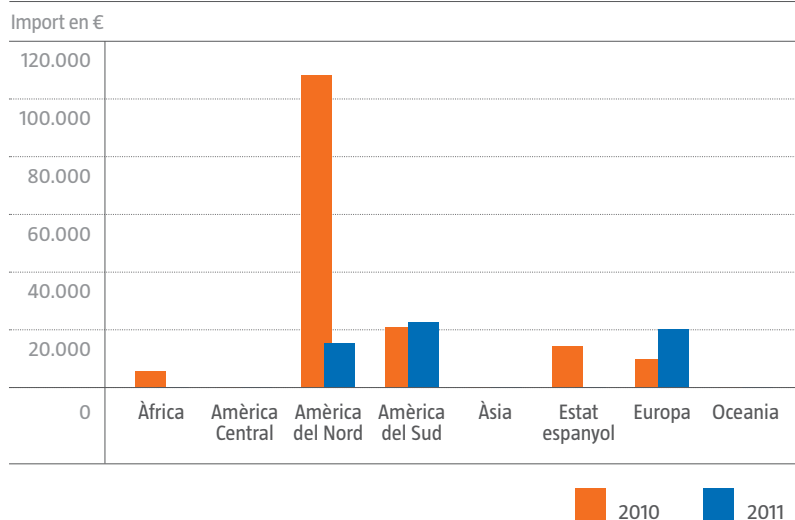
17
acords amb
equipaments
estats i
internacionals

Subvencions per al desplaçament d'artistes 2011

Territorialització

Cinema	Països	Companyies	Import en €	%
Àfrica	0	0	0,00	0%
Amèrica Central	0	0	0,00	0%
Amèrica del Nord	2	3	877,24	26%
Amèrica del Sud	1	3	1.296,49	39%
Àsia	0	0	0,00	0%
Estat Espanyol	0	0	0,00	0%
Europa	3	5	1.144,57	34%
Oceania	0	0	0,00	0%
TOTAL	6	11	3.318,30	

Comparativa 2010/2011

Enfortim la presència continuada de la música catalana a l'escena internacional

El treball de l'Institut Ramon Llull en l'àmbit musical pretén que la música catalana –en tota la seva diversitat de gèneres, els seus creadors, les seves formacions– sigui més visible arreu del món. Cal destacar, per tant, un esforç especial per difondre internacionalment els compositors i intèrprets de música contemporània, així com per donar a conèixer les orquestres i els grups d'excel·lència pels circuits estables internacionals. La línia que s'ha seguit pretén també consolidar la presència internacional de les músiques populars; portar arreu les músiques perifèriques, l'electrònica i l'*indie*, reconegudes com a valors emergents per situar la creació catalana i balear al món, i aprofundir en un diàleg crucial, el que uneix els agents culturals del sector musical d'aquí i les institucions o plataformes que s'ocupen d'internacionalitzar els productes. Consolidem la col·laboració amb els equipaments i festivals locals per atraure l'atenció dels programadors internacionals cap a la creació de Catalunya i les Illes Balears. Mantenim els ajuts a la mobilitat d'artistes perquè puguin desplaçar-se fora del domini lingüístic.

Acords de col·laboració amb equipaments espanyols i internacionals

La presència continuada als festivals i equipaments de música estables internacionals és una eina estratègica imprescindible per fomentar amb èxit la presència dels grups, orquestres i compositors de Catalunya i de les Illes Balears a l'exterior.

En l'àmbit de la música l'any 2011 s'han fet 42 acords amb equipaments estatals i internacionals.

Relació de compositors

Albert Garcia Demestres, Salvador Brotons, Agustí Charles, Joan Guinjoan, Benet Casablanca, Joaquim Homs, Lamote de Grignon, Eduard Toldrà, Albert Sardà, J.M. Pladevall, Enric Ferrer, Miquel Ortega, Lluís Benjam, Mateu Malondra, Olivier Rapoport, Lluís Codera, Pau Casals, Joan Cabanilles, Joan Pau Pujol, Raimon de Miraval, Gilhem de Tudèla, Antonio Martín i Coll, Bartomeu Cárceres, Mateu Fletxa, Carles Cristóbal.

Relació de grups, formacions i intèrprets

Aquestes són els grups musicals, artistes i intèrprets que han presentat els seus espectacles a l'exterior gràcies als nostres acords:

Bcn216, Àlex Garrobé, Aias, Les Aus, Mishima, The Marzipan Man, Beach Beach, Poomse, Carles Benavent Quintet, Miguel Gonzalez Quartet, Colina-Miralta-Sambeat, Biel Ballester Trio, Albert Pla, Pascal Comelade & La Petita Orquestra Somiatruïtes, Litoral, Marcel Cranc, The Suicide of the Western Culture, Marc Egea, Agustí Fernández, La Troba Kung-Fú, Le Petit Ramon, Cati Plana, Residual Gurus, Balkatalan Experience, Miguel Noguera, Anímic, Macromasa, Gramophone Allstars, Xavier Sabata, Petit, Steven Munar, El Petit de Cal Eril, Espaldamacea, Nacho Umbert, D'Callaos, Ai Ai Ai, Maria del Mar Bonet, Sanjosex, Joan Valent, Jordi Savall, Joan Pons, Capella de Ministrers, Muchachito & Santos Veracruz, Ojos de Brujo, Miranda Jazz Quintet, Carles Benavent Quartet, Marc Rosich, Cor de la Federació de Corals de les Illes Balears, Orquestra de Joves Intèrprets dels Països Catalans, Capella Mallorquina i l'Orquestra Simfònica de Barcelona i Nacional de Catalunya (OBC), Enric Ferrer, José María Moreno, Melani Mestre, Jaume Torrent i Jordi Majó.

Festivals, equipaments i plataformes internacionals

Europa

Focus pop català al Regne Unit: Londres, Brighton i Liverpool

Aias, Les Aus i Mishima han actuat el maig al festival The Great Escape, a Brighton, i posteriorment a Londres i Liverpool. Al desembre, al londinenc The Garage s'ha organitzat una nit de pop balear amb el títol "Alternative sounds of the Balearic Islands", en què han actuat The Marzipan Man, Beach Beach i Poomse. D'altra banda, al juny s'han presentat al 606 Club (Londres) dues nits de jazz de Catalunya i les Illes Balears, amb el lema "Catalan Jazz Nights" i les actuacions de Carles Benavent Quintet, Miguel Gonzalez Quartet, Colina Miralta Sambeat Trio i Biel Ballester Trio. Igualment, en el festival La Linea han tingut lloc actuacions dels grups Muchachito & Santos Veracruz, el 8 d'abril, i Ojos de Brujo, el 15 d'abril, que celebrà el seu desè aniversari.

Berlin Music Week i Popkomm (Berlín, Alemanya)

El setembre, en el marc del Popkomm, fira internacional de pop alemany, s'ha presentat la sessió Institut Ramon Llull presents Catalan Pop Night al Franz Club de Berlín, amb les formacions Litoral, Marcel Cranc i The Suicide of Western Culture.

Réperages Barcelone: Focus sur la Scène Artistique Catalane (Dijon, França)

Bibracte, el centre arqueològic del parc natural del Morvan, a la Borgonya, ha dedicat el seu esdeveniment biennal Repérages a Barcelona i la cultura catalana. En l'apartat musical, hi han participat Marc Egea, Agustí Fernández, La Troba Kung-Fú, Le Petit Ramon i Cati Plana.

Festival United Islands (Praga, República Txeca)

Considerat el festival pluridisciplinari més important del país, United Islands ha convidat el mes de juny les formacions catalanes Residual Gurus, La Troba Kung-Fú i Balkatalan Experience. Hi han actuat amb el nom de "CATTACK, Catalan Eve".

Música

Festival Jazz in Sardegna (Càller, Itàlia)

El festival sard ha inclòs en la seva programació el grup mallorquí Miranda Jazz Quintet, guanyador del IV Certamen Jazz Palma Comercial, i el pianista Manel Camp.

Festival Händel a Halle (Alemanya)

El mes de desembre el contratenor Xavi Sabata ha ofert l'espectacle *Bad Boys*, acompanyat per l'Orquestra Barroca de Sevilla, al reconegut festival de la ciutat alemanya de Halle. El programa del concert s'ha centrat en un repertori monogràfic d'àries d'òperes de Händel.

Presentació del Festival Cruïlla Barcelona a Tolosa de Llenguadoc (França)

El Cruïlla Barcelona, un dels principals festivals de músiques del món, s'ha presentat al sud de França amb una vetllada a la sala La Dynamo de Tolosa, el 10 de desembre. Hi han actuat D'Callaos i Ai Ai Ai.

Àfrica

Festival de Volubilis (Meknès, Marroc)

A mitjan juliol Maria del Mar Bonet hi ha presentat un concert basat en el Cant de la Sibila, declarat Patrimoni Immaterial de la Humanitat.

Cairo Contemporary Music Days

La Biennial de música contemporània organitzada per la European-Egyptian Contemporary Music Society ha dedicat un focus específic Català i Balear en el marc dels "Cairo Music Days". Amb el títol de "Catalan Contemporary music Guest of Honor", hi han participat, entre d'altres, els compositors i intèrprets següents: Benet Casablanca, Àlex Garrobé, Barcelona 216, Jordi Masó i Mateu Malonda. El programa ha inclòs concerts, masterclass, seminaris i tallers.

Amèrica del Sud

Festival de Música Sacra (Quito, Bolívia)

El Teatros Nacional Sucre ha acollit dos concerts i una xerrada de Maria del Mar Bonet. El repertori es basa en el disc *Amic Amat*, que inclou el Cant de la Sibila i cançons tradicionals mallorquines.

Estat espanyol

Los Conciertos Sublimes, Teatro Lara (Madrid)

També el mes de desembre, l'Institut Ramon Llull i Vertice Live han organitzat un cicle de concerts que, amb el nom Los Conciertos Sublimes, Catalunya & Balears, ha ofert les actuacions de formacions Petit i Steven Munar, El Petit de Cal Eril i Espaldamaceta, Litoral i Nacho Umbert.

Círculo de Bellas Artes (Madrid)

L'espectacle *Somiatruïtes*, d'Albert Pla i Pascal Comelade & La Petita Orquestra Somiatruïtes ha fet dues actuacions al Teatro Fernando de Rojas en el marc del cicle Cabaret Círculo, el mes de novembre.

Festival Periferias (Osca)

Des del 2007, aquest festival dedica una nit específica amb el lema Catalan Sounds. Enguany ha aplegat els artistes i formacions Erre Que Erre, Miguel Noguera i Anímic, Macromasa, The Marzipan Man, Litoral i Gramophone Allstars.

Música

Relació de compositors, formacions i solistes

Alguns dels compositors i artistes que han viatjat o presentat les seves obres en el marc d'aquests acords han estat el següents.

Albert García Demestres al Seasons Music Festival de Yakima (Seattle, EUA)

L'Institut Ramon Llull ha col·laborat en la presentació del compositor Albert García Demestres al Seasons Music Festival de Yakima (Seattle, 10-18 d'octubre).

Orquestra Simfònica de Barcelona i Nacional de Catalunya (OBC)

L'OBC ha enregistrat i emès concerts per a la plataforma audiovisual Medici TV, líder mundial en música clàssica a Internet. El suport a la difusió de l'Institut Ramon Llull ha permès augmentar l'audiència i potenciar la marca, la reputació i l'abast de l'Orquestra a nivell internacional.

Gremi d'Editorials de Música de Catalunya (GEMC)

Mitjançant el conveni de col·laboració amb el GEMC, l'Institut Ramon Llull ha fomentat la interpretació de repertori català a les orquestres, festivals i formacions internacionals.

Mateu Malondra al festival de música a Aghios Lavrendios (Grècia)

El compositor mallorquí Mateu Malondra ha participat al festival Music Village 2011, al mes d'agost, al costat de grans figures del panorama internacional de la música contemporània com Beat Furrer i el grup Dissonart.

Cor de la Federació de Corals de les Illes Balears

El 17 d'abril de 2011 la Federació de Corals ha participat en un concert organitzat pel Festival Música Mallorca a la Filharmònica de Berlín, en què la Simfònica de Berlín ha interpretat la missa de rèquiem de Verdi, amb els solistes Sandra Moon (soprano), Stefanie Schaefer (mezzosoprano), Pedro Velázquez Díaz (tenor) i Christian Hübner (baix). José María Moreno ha dirigit el concert.

Orquestra de Joves Intèrprets dels Països Catalans (OJIPC) al Palau de la Música Catalana

Al setembre l'OJIPC ha ofert al Palau de la Música Catalana de Barcelona un concert en el marc de la commemoració del 40è aniversari de l'himne que el violoncel·lista català Pau Casals va compondre per a l'ONU. Amb aquest concert s'ha reivindicat l'oficialitat d'aquest himne i s'ha donat a conèixer arreu del món.

Capella Mallorquina al Theater Augsburg, Großes Haus (Alemanya)

La prestigiosa formació coral Capella Mallorquina s'ha desplaçat el mes de novembre a la ciutat d'Augsburg, on el dia 19 ha ofert un concert juntament amb l'Orquestra Filharmònica d'aquesta ciutat. La coral ha interpretat diferents peces de compositors europeus.

Fundació Privada Centre Internacional de Música Antiga (CIMA)

Suport a les gires internacionals del músic Jordi Savall i la fundació CIMA, que té com a objectiu prioritari dur a terme la internacionalització del patrimoni musical català a partir d'una llarga gira de concerts i docència. En col·laboració amb La Capella Reial de Catalunya, Hespèrion XXI, Le Concert des Nations i els diferents festivals internacionals organitzen classes magistrals i tallers. Enguany ha realitzat 162 actuacions per tot Europa i també als EUA i al Marroc.

72
programadors
internacionals
convidats

42
acords amb
equipaments
estats i
internacionals

286
grups
desplaçats a

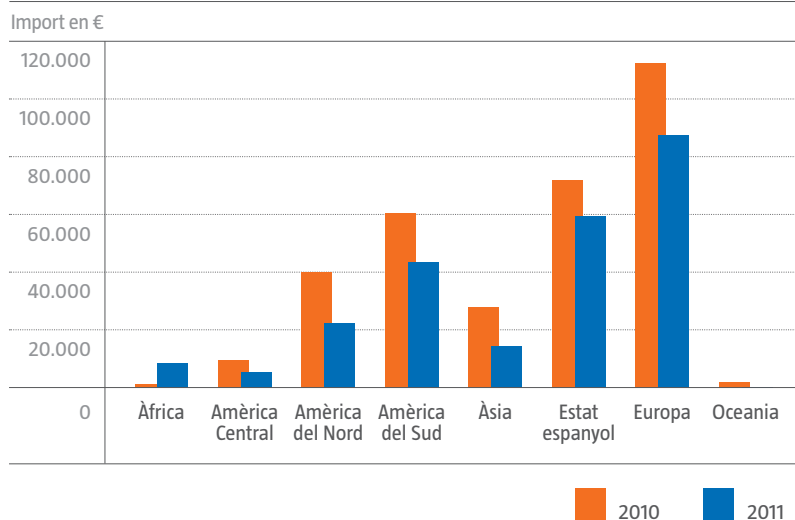
44
països

Subvencions de convocatòria pública per al desplaçament d'artistes 2011

Territorialització

Música	Països	Companyies	Import en €	%
Àfrica	4	5	8.120,67	3%
Amèrica Central	3	5	4.920,00	2%
Amèrica del Nord	3	20	21.992,74	9%
Amèrica del Sud	7	30	42.782,86	18%
Àsia	6	9	13.948,95	6%
Estat espanyol	1	102	58.954,36	25%
Europa	24	115	86.974,26	37%
Oceania	0	0	0,00	0%
TOTAL	44	286	237.693,84	

Comparativa 2010/2011

Arts visuals i arquitectura

Afavorim la visibilitat i donem suport a la projecció dels artistes i arquitectes catalans i balears arreu del món

El principal objectiu de l'Institut Ramon Llull en l'àmbit de les arts visuals i l'arquitectura és aconseguir la màxima visibilitat internacional del que es fa a Catalunya i a les Illes Balears en aquestes disciplines. Això és possible gràcies a una acció constant de col·laboració, relació i contacte amb diverses entitats de tot el món. Una de les línies de treball principals ha estat l'establiment d'acords amb centres d'art internacionals, donant prioritat als equipaments reconeguts per la seva excel·lència, per tal de situar-hi els artistes i arquitectes catalans i balears més coneguts i amb més possibilitats de refermar una trajectòria internacional sòlida. A més, s'ha treballat per donar a conèixer els creadors i corrents que formen part del nostre patrimoni cultural i per donar suport a àmbits en què la creativitat catalana i balear és capdavantera, com l'art conceptual i la creació digital. També s'han afavorit els contactes amb comissaris internacionals de primera línia per facilitar la sortida a l'estranger dels creadors catalans en actiu, emergents o amb una trajectòria sòlida, i per difondre les eines que té l'Institut Ramon Llull per internacionalitzar la creació catalana.

Foment a la itinerància d'exposicions

“Antoni Tàpies. Pathos: Body and Work”, al Museum für Gegenwartskunst Siegen (Alemanya)

El 1972, Antoni Tàpies (Barcelona, 1923-2012) va guanyar el Rubens Prize de Siegen. El prestigiós museu d'aquesta ciutat alemanya ha presentat una mostra amb més de 50 obres, que daten dels inicis de la seva carrera fins a l'actualitat. Es tracta d'una de les darreres exposicions presentades en vida de l'artista.

“The Human of the Future”, de Bestué-Vives, al Ke Center for the Contemporary Arts de Xangai (Xina)

El projecte “The Human of the Future” ha inaugurat, l'1 de maig el cicle d'art contemporani Taking the Stage Over, comissariat per Biljana Ciric al Ke Center for the Contemporary Arts de Xangai. Es tracta d'una *performance* de nova producció que mostra un possible ésser humà del futur que posa en dubte la seva perfecció aparent.

David Bestué (Barcelona, 1980) i Marc Vives (Barcelona, 1978) han estat parella artística des de l'any 2002 i han participat en nombroses mostres nacionals i internacionals, com l'exposició internacional de la 53a edició de la Biennal de Venècia, el 2009.

“Entre/Between”, d’Antoni Muntadas, al Museo Nacional Centro de Arte Reina Sofia de Madrid (Espanya)

El Museo Nacional Centro de Arte Reina Sofia ha inaugurat, el 22 de novembre, aquesta exposició retrospectiva dels 40 anys de trajectòria de l’artista Antoni Muntadas, que també ha inclòs un projecte de nova creació. Entre els treballs mostrats hi ha “The Board Room” (1987), “Beetwen the Frames” (1983-1993), “The File Room” (1994) i “On translation” (1995-2010). Antoni Muntadas (Barcelona, 1942) és un dels artistes contemporanis que d’una manera més brillant s’han referit a la forma amb què els mitjans interfereixen en la nostra percepció de la realitat i ha analitzat críticament com construeixen allò públic i neutralitzen el “sentit comú”.

Exposició col·lectiva a la Biennal de Turku (Finlàndia)

Per a la mostra col·lectiva “Patterns of the Mind”, eix central de la Biennal de Turku, Martí Manen, comissari català establert a Estocolm, ha seleccionat quatre artistes del context català: Ana García-Pineda, Rubén Grilo, Job Ramos i Ignacio Uriarte. La Biennal ha tingut lloc entre els mesos de juny i setembre.

“Àlbum” de Joan Colom a la Sala de San Benito de Valladolid (Espanya)

S’ha editat una publicació de l’Àlbum de l’exposició, organitzada per la Fundació Foto Colectania, en col·laboració amb l’editorial RM. Es tracta de l’edició de les obres presents en la mostra del fotògraf barceloní Joan Colom a la Sala de San Benito de la Fundació Municipal de Cultura de l’Ajuntament de Valladolid.

“Antoni Taulé”, a la Galerie Municipale Julio Gonzalez d’Arcueil (França)

En la misteriosa pintura d’Antoni Taulé (Sabadell, 1945), somni i realitat semblen indissociables. La galeria Julio Gonzalez, gestionada per l’Ajuntament d’Arcueil, a la perifèria de París, li ha dedicat una mostra monogràfica entre el 23 de setembre i el 22 d’octubre.

Carles Pazos al Centro de Desarrollo de las Artes Visuales de l’Havana (Cuba)

Entre l’octubre i el novembre de 2011, Carles Pazos ha filmat a l’Havana un documental sobre Los Llopis, un grup musical cubà dels anys 50. La pel·lícula ha centrat l’exposició organitzada al Centro de Desarrollo de las Artes, que ha exhibit, a més, altres obres de l’artista català.

“Carmen”, de Susana Solano, a l’Irish Museum of Modern Art de Dublín (Irlanda)

El projecte “Carmen” de Susana Solano, comissariat per Enrique Juncosa, consisteix en una instal·lació escultòrica que s’ha pogut veure del 7 de setembre al 30 d’octubre. La mostra ha coincidit amb la celebració de Dublín Contemporary 2011.

Seminari Propositions, amb Albert Serra i Chus Martínez, al New Museum de Nova York (EUA)

La comissària Chus Martínez ha seleccionat el cineasta Albert Serra com a interlocutor en el seminari “¿Vivim en un món on homes sense cap desitgen només dones decapitades?”, en què ambdós exposen les seves filosofies de treball, des de la perspectiva artística i intel·lectual.

“La memòria reciclada”, de Pep Dardanyà, a l’Encuentro Internacional de Medellín (Colòmbia)

L’artista visual i antropòleg Pep Dardanyà ha participat a l’Encuentro Internacional de Medellín amb una intervenció al barri de Moravia: a través de la creació d’una empresa col·lectiva, la proposta ha negociat i ha reconstruït la memòria visual de la zona.

Premi d’Arquitectura Mies van der Rohe a l’Instituto Cervantes de Chicago (EUA)

La Fundació Mies van der Rohe atorga anualment el Premi d’Arquitectura Contemporània de la Unió Europea – Premi Mies van der Rohe, que en l’edició de 2011 ha guardonat el Neues Museum, de David Chipperfield, a Berlín, i la Casa Collage, de Ramon Bosch i Beth Capdeferro, a Girona. Per mostrar aquestes obres s’ha organitzat una exposició a l’Instituto Cervantes de Chicago, entre el 25 d’octubre i l’11 de novembre, en què han assistit els dos arquitectes catalans.

Arts visuals i arquitectura

Be Balears

“Interpretant Ramon Llull, l'amic i Pamat” al Famagusta Gate Cultural Centre de Nicòsia (Xipre)

Organitzada el mes de gener pel Govern de les Illes, el Consell de Mallorca i la CAM, l'exposició ha mostrat obres de 66 artistes plàstics balears inspirades en el *Llibre d'amic e amat*, de Ramon Llull.

“cARTó”, al Centro de Arte Moderno de Madrid (Espanya)

Al gener, durant la Feria Internacional de Turismo d'Espanya, 15 artistes eivissencs hi han mostrat obres a partir d'una caixa de cartó, fent servir diferents formats i tècniques. L'exposició es va presentar per primera vegada a la IV Mostra de Creativitat d'Eivissa de l'any 2010.

Be Balears, diada balear amb les exposicions “Junts”, “cARTó” i “Torrent” a Berlín (Alemanya)

El cicle Be Balears s'ha programat amb l'objectiu de donar a conèixer al públic alemany la gran riquesa cultural de les Illes, al marge del seu potencial turístic i econòmic. Una molt bona carta de presentació han estat les tres exposicions a les galeries Mikael Andersen i Mein Blau, de la ciutat de Berlín: un interessant tast de l'obra de més de 30 artistes de l'arxipèlag, més un recorregut en profunditat per l'obra del pintor menorquí Torrent. A més, l'exposició “cARTó”, protagonitzada per les obres de 15 artistes eivissencs a partir del treball amb una caps de cartó, ha viatjat durant el mes de març a Berlín.

“BotArt”, a Baur Au Lac (Zuric, Suïssa)

A Mallorca la cultura del vi es recupera i guanya una importància creixent. Aquesta realitat ha donat peu al projecte “BotArt”, promogut per les Bodegues Ribas i comissariat per Araceli Servera. El projecte ha consistit en la transformació d'un conjunt de bótes velles de vi en obres d'art a càrrec d'una selecció d'artistes residents a Mallorca: Jim Bird, Pep Llambias, Steve Afif, Tomeu Coll, Joan Costa, Antonio Fernández-Coca, Pere Joan, Aina Lorente, Menéndez Rojas, Rafa Forteza, Pep Guerrero, Merche Laguens, Glòria Mas, Toni Ferragut i Juanjo Castillo, entre altres.

Relació amb els comissaris internacionals

L'Institut Ramon Llull ha convidat 38 comissaris, crítics i professionals del sector d'arreu del món a conèixer l'obra d'artistes catalans aprofitant la celebració dels esdeveniments següents: LOOP 2011 - Catalan Video: videoart de Catalunya i les Illes Balears (Barcelona); OFFF Barcelona 2011 (Barcelona) i Nit de l'Art a Palma. Alguns dels comissaris convidats han vingut al marge dels festivals citats, respondent a una necessitat especial de donar a conèixer la creació catalana a professionals de països escandinaus, considerats un dels territoris estratègics on implementar accions de difusió de la cultura del país.

38

comissaris
internacionals
convidats

41

acords amb
equipaments
estats i
internacionals

181

artistes
desplaçats a

43

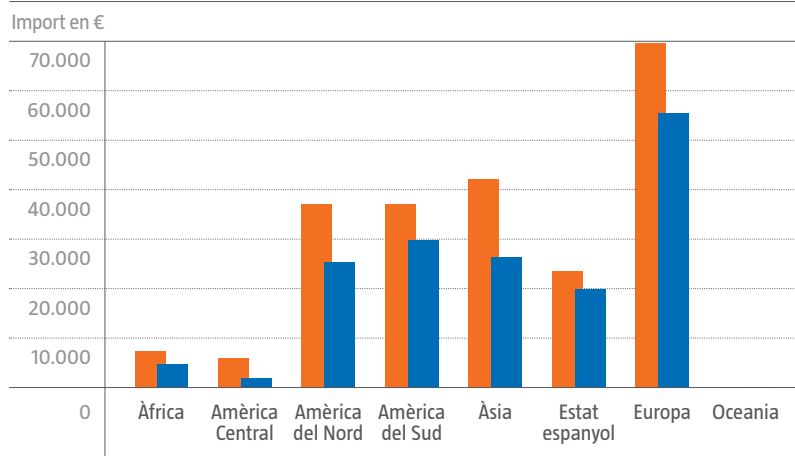
països

Subvencions
per al desplaçament d'artistes 2011

Territorialització

Arts visuals i arquitectura	Països	Artistes	Import en €	%
Àfrica	1	1	4.390,70	3%
Amèrica Central	2	3	1.609,66	1%
Amèrica del Nord	3	18	24.953,28	15%
Amèrica del Sud	8	25	29.570,49	18%
Àsia	8	22	26.072,46	16%
Estat espanyol	1	17	19.518,74	12%
Europa	20	95	55.094,79	34%
Oceania	0	0	0,00	0%
TOTAL	43	181	161.210,12	

Comparativa 2010/2011

Llengua i universitats

Promovem l'ensenyament i el coneixement de la llengua i la cultura catalanes a universitats d'arreu del món

Enguany hem continuat promovent els estudis de llengua i cultura catalanes a les universitats de l'exterior, amb les quals subscrivim acords per a la implantació o la consolidació de docència de català, i hem donat suport a universitats, professorat i estudiants per mitjà de diversos programes i línies d'ajuts.

Hem fomentat els estudis avançats i la recerca sobre la llengua i la cultura catalanes a través de centres d'estudi i càtedres de professors visitants en universitats de prestigi reconegut, i per mitjà del suport a les iniciatives de les associacions internacionals de catalanística. Amb l'objectiu de garantir la qualitat de la docència, hem seguit oferint formació permanent al professorat i promovent accions adreçades als estudiants de l'exterior perquè puguin complementar la formació lingüística dins del domini de la llengua catalana.

Com a organisme oficial de certificació dels coneixements de català a l'exterior, hem organitzat les proves que permeten acreditar-ne els diferents nivells, d'acord amb el *Marc europeu comú de referència per a les llengües*.

Xarxa Universitària d'Estudis Catalans a l'Exterior

Curs acadèmic 2010-2011

Durant el curs acadèmic 2010-2011, la Xarxa Universitària d'Estudis Catalans ha estat integrada per 123 universitats de 32 països: 93 a Europa, 24 a Amèrica, 5 a l'Àsia i 1 a l'Àfrica. Quatre d'aquestes universitats s'hi han incorporat aquest curs: la Universitat de Leipzig (Alemanya), la Universitat de Colorado-Boulder (EUA), la Universitat de Hosei (Japó) i la Universitat d'Edimburg (Regne Unit).

En la línia de millorar progressivament la presència i l'estatus dels estudis catalans, l'Institut Ramon Llull ha promogut actuacions encaminades a consolidar-ne l'oferta docent i ampliar-ne l'itinerari curricular, a millorar les condicions contractuals del professorat i a formalitzar la relació amb les universitats per mitjà de convenis de col·laboració.

Entre aquestes actuacions destaquen l'increment de la subvenció a la Universitat de Manchester (Regne Unit), l'ampliació del currículum i l'oferta de català a la Universitat de Cork (Irlanda), l'oferta d'un segon nivell de llengua catalana a la Universitat Jamia Millia (Índia) i la millora de les condicions contractuals a les universitats de Saarland (Alemanya), Amsterdam (Països Baixos), Liverpool (Regne Unit) i Brno i Olomouc (Rep. Txeca).

Durant el curs 2010-2011, el nombre d'estudiants que han fet estudis catalans ha estat de 7.216, la majoria dels quals són principalment a Alemanya (1.463), Regne Unit (1.084), França (1.035) i Itàlia (565). D'acord amb la tendència dels darrers anys, les assignatures de llengua són les que tenen més estudiants (69%) i dins d'aquest grup les de nivell bàsic són les més concorregudes (79%).

Curs acadèmic 2011-2012

L'Institut Ramon Llull ha signat nous acords de col·laboració amb la Universitat Nacional d'Irlanda a Maynooth i amb la Universitat de Lisboa, i ha deixat de contribuir al manteniment dels estudis catalans en 11 universitats, de manera que la Xarxa Universitària d'Estudis Catalans ha quedat configurada per 114 universitats, concentrades majoritàriament a Europa i Amèrica.

Amb l'objectiu de cobrir les places vacants o de nova creació, s'ha preparat la convocatòria per a la selecció del professorat d'estudis catalans en 20 universitats de vuit països, per a la qual s'han rebut 175 sol·licituds.

Qualificació complementària en llengua i cultura catalanes

A les universitats alemanyes s'ha continuat treballant en la implantació de la Qualificació complementària. Adreçat a estudiants de qualsevol carrera universitària, aquest programa s'estructura en un mòdul bàsic de llengua i cultura catalanes (150 hores) i un mòdul especialitzat (50 hores) amb assignatures sobre temes diversos impartides per professorat de la Xarxa Vives d'Universitats. El programa, que fomenta l'intercanvi de professorat i la realització d'estades de pràctiques dels estudiants en empreses i institucions catalanes, ha contribuït a la consolidació del currículum d'estudis catalans en les universitats on s'ha implantat.

Acte d'inauguració del curs acadèmic 2011-2012

El 30 de setembre la Universitat Jaume I de Castelló ha acollit l'acte inaugural del curs 2011-2012 dels estudis catalans a les universitats de l'exterior, organitzat per l'Institut Ramon Llull i la Xarxa Vives d'Universitats. El professor Roger Friedlein, de la Universitat de Bochum, hi ha pronunciat la lliçó inaugural "Figuracions del jo en Jaume I i en la literatura medieval". Prèviament a la inauguració s'ha organitzat el *Seminari sobre ensenyament de CLE a l'exterior: estratègies de coordinació i formació*, amb la col·laboració de la Coordinadora d'Estudis Universitaris de Filologia Catalana i la Facultat de Traducció i Interpretació de la Universitat Jaume I.

ZUSATZQUALIFIKATION,
DEIN TICKET IN DIE
KATALANISCHE WELT

Llengua i universitats

Evolució de les universitats per cursos i zones geogràfiques

	2002-03	2003-04	2004-05	2005-06	2006-07	2007-08	2008-09	2009-10	2010-11	2011-12
Europa	71	76	78	81	87	96	96	96	93	87
Amèrica	11	13	13	14	17	24	21	23	24	24
Àsia	1	1	1	1	1	2	2	4	5	3
Oceania	1	1	1	1	1	1	1	1	-	-
Àfrica	1	2	2	1	1	1	1	1	1	-
TOTAL	85	93	95	98	107	124	121	126	123	114

Universitats destinatàries dels ajuts per a la docència d'estudis catalans

Alemanya	Universitat Lliure de Berlín
	Universitat Humboldt de Berlín
	Universitat de Bremen
	Universitat de Bochum
	Universitat de Colònia
	Universitat de Constança
	Universitat de Frankfurt
	Universitat de Freiburg
	Universitat de Göttingen
	Universitat d'Hamburg
	Universitat de Halle-Wittenberg
	Universitat de Heidelberg
	Universitat de Kiel
	Universitat de Leipzig
	Universitat de Magúncia
	Universitat de Mannheim
	Universitat de Marburg
Universitat de Münster	
Universitat de Saarland	
Universitat de Siegen	
Universitat de Stuttgart	
Universitat de Tübingen	
Argentina	Universitat Nacional de Rosario
	Universitat Nacional de Litoral
	Universitat de l'Aconcagua

Àustria	Universitat de Viena
	Universitat d'Econòmiques de Viena
	Universitat de Salzburg
Bèlgica	Universitat Lliure de Brussel·les
Canadà	Glendon College, Universitat de York
	Universitat de Mont-real
Croàcia	Universitat de Zadar
Cuba	Universitat de l'Havana
Espanya	Universitat d'Alcalà de Henares
	Universitat Nacional d'Educació a Distància
	Universitat de Santiago de Compostel·la
Estats Units	Universitat de Brown
	Universitat de Califòrnia - Los Angeles
	Universitat de Califòrnia - Santa Barbara
	Universitat de Chicago
	Universitat de Colorado-Boulder
	Universitat de Columbia
	Universitat de Florida
	Universitat de Georgetown
	Universitat de Harvard
	Universitat d'Illinois
	Universitat de Massachusetts
Universitat de Stanford	
Estònia	Universitat de Tartu
Finlàndia	Universitat d'Hèlsinki
França	Universitat de la Bretanya Sud
	Universitat de Grenoble 3
	Universitat Jean Monnet - Saint Etienne
	Universitat de Lille 3

França	Universitat de Lió 2
	Escola Normal Superior de Lió
	Universitat de París 8
	Universitat d'Ais-Marsella (Provença)
	Universitat de Reims
	Universitat de Rennes 2 (Alta Bretanya)
	Universitat de Tolosa Le Mirail
	Universitat de París 3 (Sorbona Nova)
Hongria	Universitat de Budapest
	Universitat de Szeged
Índia	Universitat Jamia Millia Islamia
Irlanda	Universitat de Cork
Israel	Universitat de Jerusalem
Itàlia	Universitat de Bolonya
	Universitat de Milà
	Universitat Suor Orsola Benincasa
	Institut Universitari Oriental de Nàpols
	Universitat de Nàpols Federico 2
	Universitat de Sàsser
	Universitat de Trento
	Universitat de Venècia
	Universitat de Verona
Japó	Universitat de Hosei
Mèxic	Universitat Autònoma de Mèxic
	Universitat de Guadalajara
Països Baixos	Universitat d'Amsterdam
Polònia	Universitat de Cracòvia
	Universitat de Poznan
Regne Unit	Universitat de Birmingham
	Universitat de Bristol
	Universitat de Cardiff
	Universitat de Durham
	Universitat d'Edimburg
	Universitat d'Exeter
	Universitat de Glasgow
	Universitat de Lancaster
	Universitat de Leeds
	Universitat de Leicester
	Universitat de Liverpool
	Universitat Queen Mary de Londres

Regne Unit	King's College, Universitat de Londres
	Universitat de Manchester
	Universitat de Newcastle
	Universitat d'Oxford
	Universitat de Sheffield
República Txeca	Universitat Masaryk de Brno
	Universitat d'Olomouc
Romania	Universitat de Bucarest
Rússia	Universitat Estatal de Moscou
	Universitat Estatal de Sant Petersburg
Sèrbia	Universitat de Belgrad
Suïssa	Universitat de Friburg
	Universitat de Zuric
Uruguai	Universitat de la República
Xile	Universitat de Xile
	Universitat Pontfícia Catòlica

Subvencions atorgades per a la docència universitària

Ajuts a universitats de fora del domini lingüístic de la llengua catalana per contribuir al manteniment de la docència que hi tenen adscrita durant el curs 2011-2012	1.720.463 €
Convocatòria de selecció de professorat per a universitats de fora del domini lingüístic de la llengua catalana per al curs acadèmic 2011-2012 i concessió dels ajuts de desplaçament i incorporació a les persones seleccionades	15.075 €
Ajuts de formació atorgats al professorat d'estudis catalans de les universitats de l'exterior	44.740 €
Ajuts al professorat d'estudis catalans de les universitats de l'exterior que exerceixen en dues o més universitats de localitats diferents	5.000 €
TOTAL	1.785.278 €

Llengua i universitats

Càtedres i centres d'estudi

Centre d'Estudis Catalans. Universitat de la Sorbona de París

L'Institut Ramon Llull ha continuat la col·laboració amb la Universitat de la Sorbona per al manteniment del Centre d'Estudis Catalans, dotat d'una càtedra de llengua i cultura catalanes, a fi que s'hi imparteixin estudis de català amb un diploma universitari propi, i que s'hi organitzi un programa anual de recerca i difusió de la llengua, la literatura i la cultura catalanes.

Enguany destaquen les trobades amb el poeta Josep M. Sala Valldaura i l'escriptora Carme Riera; el cicle La Literatura Catalana en Tots els Accents, amb la participació de Vicenç Pagès i Jaume Cabré; el cicle L'art Català de Postguerra: Formes de la Resistència; les conferències del seminari d'estudis catalans; la jornada d'estudi sobre la projecció internacional de Joan Maragall en el marc de les activitats de l'Any Maragall, i el col·loqui internacional "Les traduccions vieillissent-elles?".

Centre de Recerca en Estudis Catalans. Universitat Queen Mary de Londres

Durant el curs, el Centre de Recerca en Estudis Catalans ha organitzat un programa d'activitats acadèmiques per promoure la recerca en estudis catalans des d'una perspectiva transversal i interdisciplinària. En destaquen les conferències i els seminaris impartits per dos acadèmics visitants, el professor Robert A. Davidson (Universitat de Toronto) i la professora Marisa Siguan Boehmer (Universitat de Barcelona); la presentació de Corpus Literari Digital, un pro-

jecte de gestió, difusió i estudi del patrimoni literari, a càrrec de J. R. Veny, Jordi Malé i Anna Comas, i la conferència "La tradició oral en la crítica filològica de textos contemporanis: els enregistraments sonors de J.V. Foix al Corpus Literari Digital".

El Centre ha acollit també durant aquest any Gaspar Jaén i Urban (Elx, 1952) com a escriptor en residència, que ha ofert dos tallers de poesia amb el títol "Tres poemes, tres poetes, tres amics: Vicent Andrés Estellés, Joan Margarit, Joan Navarro". L'1 de març ha tingut lloc la conferència anual del Centre sobre Joan Miró, a càrrec d'Elza Adamowicz (Queen Mary University of London), amb el títol "The Assassination of Painting?".

El dies 24 i 25 de juny, el Centre ha organitzat el congrés internacional sobre artistes catalans d'avantguarda ModernArt.Cat, que ha tractat diferents aspectes de l'art català entre el Modernisme i l'actualitat, i ha reunit professors i especialistes d'arreu del món sobre l'art català.

Càtedra d'Estudis Catalans Joan Coromines. Universitat de Chicago

Des de l'any 2005, amb la creació de la Càtedra Joan Coromines, l'Institut Ramon Llull contribueix a mantenir la docència de llengua catalana a la Universitat de Chicago i fa possible la presència anual d'un professor visitant. Durant el trimestre de tardor ha ocupat la càtedra el doctor Amadeu Viana, catedràtic de la Universitat de Lleida, que hi ha impartit el curs Natural History of Language. En el marc de la Càtedra també s'han impartit dues conferències: "Montaigne en València: la obra ensayis-

tica de Jaume Fuster", a càrrec d'Amadeu Viana; i "El mito de la Guerra Civil y la poética de la novela en Cataluña", dins els actes de celebració de la diada de Sant Jordi, a càrrec de Xavier Pla, de la Universitat de Girona.

Càtedra Ginebre Serra. Universitat de Stanford

La col·laboració entre l'Institut Ramon Llull i la Universitat de Stanford fomenta, des de l'any 2007, la docència de llengua catalana i el manteniment de la Càtedra Ginebre Serra d'Estudis Catalans sota el lideratge del professor Joan Ramon Resina. La Càtedra acull la presència anual d'un professor visitant, que enguany ha estat Àngel Castiñeira, doctor en filosofia i ciències de l'educació per la Universitat de Barcelona i director de la Càtedra Lideratges i Governança d'ESADE-URL. Hi ha impartit el curs Culture and power i el seminari de doctorat Contemporary Geopolitical Thinking: A Critical Look from Catalonia, Spain and Europe.

Càtedra Salvador Dalí. Universitat de Brown

Jaume Subirana (UOC), en qualitat de professor visitant de la Càtedra Salvador Dalí, ha impartit els cursos Narratives peninsulares contemporàneas en llengua no castellana i Representaciones de Barcelona, adreçats a estudiants de grau i de postgrau, així com un curs sobre literatura catalana del segle XIX. El mes d'octubre s'han organitzat des de la Càtedra diverses activitats acadèmiques, entre les quals una conferència de l'escriptor Francesc Serés i la conferència "Hispanismo e iberismo" a càrrec del professor Víctor Martínez-Gil (UAB).

Càtedra Rodoreda. Graduate Center de la City University of New York (CUNY)

L'Institut Ramon Llull ha continuat donant suport a la Càtedra Rodoreda, d'acord amb la col·laboració establerta des de l'any 2003, en el marc del programa de doctorat en estudis hispànics i lusitanobrasilers de la CUNY. La Càtedra ha ofert un seminari sobre literatura catalana, Barcelona City Lights: Literary Constructions of Urban Space, impartit pel professor Enric Bou, de la Universitat de Brown, entre els mesos de febrer i abril de 2011. Ha complementat la docència la conferència "Changing Lives, Changing Languages: Linguistic Shame and Learning across the Life Span among New Catalan Speakers in Barcelona", impartida per la professora Kathryn Woolard, de la Universitat de Califòrnia.

Càtedra Mompou. Graduate Center de la City University of New York (CUNY)

En el marc de la col·laboració amb la Foundation for Iberian Music (Barry S. Brook Center for Music Research and Documentation), l'Institut Ramon Llull ha donat suport a la Càtedra Mompou perquè s'impartís el seminari de doctorat en musicologia catalana Música popular urbana a Catalunya després de la Nova Cançó, a càrrec del professor Antoni Pizà, director de la Foundation for Iberian Music. Sílvia Martínez (Universitat Autònoma de Barcelona i ESMUC) hi ha participat com a professora convidada.

Taula rodona sobre polítiques lingüístiques i globalització a Nova York

Les delegacions a Nova York del Quebec, Flandes, Gal·les, País Basc i Catalunya i l'oficina de l'Institut Ramon Llull a la mateixa ciutat, en col·laboració amb el Graduate Center de la CUNY, han coorganitzat el 24 d'octubre, la taula rodona "Language Policies: Why do they matter?" Els especialistes Erin Boon (Gal·les), Guy Dumas (Quebec), Xabier Zabaltza (País Basc), Matthias Storme (Flandes) i Maite Puigdevall (Catalunya), professora de la UOC i directora acadèmica del postgrau en Gestió de la Diversitat Lingüística i Cultural, hi han mantingut un debat sobre la política lingüística en un món globalitzat moderat per Robert Lane Greene, periodista de *The Economist*.

Promoció de la catalanística

L'Institut Ramon Llull ha continuat oferint suport estable a les associacions internacionals de catalanística, formalitzat mitjançant la signatura de convenis anuals per a la realització i incentivació de projectes relacionats amb els estudis catalans.

Anglo-Catalan Society

Entre altres accions, l'Anglo-Catalan Society ha organitzat, al novembre, el LVII Col·loqui anual, amb una trentena de ponències a càrrec de professors i investigadors procedents d'universitats tant del Regne Unit com d'altres països. Destaca la ponència "L'Institut d'Estudis Catalans, acadèmia de les ciències i humanitats: Ahir, avui i demà", a càrrec del professor Salvador Giner.

Association Française des Catalanistes

A banda de publicacions i altres iniciatives, l'Associació ha organitzat el mes d'octubre, el V Col·loqui Internacional a la Universitat de la Bretanya Sud, amb el títol "Els Països Catalans i la Bretanya: llengua, patrimoni i identitat". Hi han pres part, entre altres, els professors Joan Soler i Bou (Institut d'Estudis Catalans), Martine Berthelot (Universitat de Perpinyà - Via Domitia) i Antoni Espadaler (Universitat de Barcelona). El conjunt musical Colortalea hi ha ofert el concert "La messe de Kernascleden" en què s'han musicat els manuscrits de la missa de Kernascleden i el Llibre Vermell de Montserrat.

Llengua i universitats

Associazione Italiana di Studi Catalani

Entre les activitats d'aquest any destaquen l'organització de la *Giornata Universitaria di Studi Catalani* a la Universitat de Torí, a l'octubre, i la presentació del primer número de la *Rivista Italiana di Studi Catalani*.

Deutscher Katalanistenverband

L'associació germanocatalana ha treballat en la preparació del 22è Congrés de Catalanística, previst per a la tardor del 2012 a Berlín i Leipzig; ha publicat revistes i volums d'actes de col·loquis, i ha atorgat la beca Rudolf Brummer a investigadors de catalanística i el Premi Brigitte Schlieben-Lange de Catalanística.

North-American Catalan Society

La col·laboració amb l'Institut Ramon Llull s'ha centrat enguany en la publicació del número 24 de la *Catalan Review: Selected Papers*.

Associació Internacional de Llengua i Literatura Catalanes

El suport de l'Institut Ramon Llull s'ha destinat a la publicació i distribució dels volums 62 i 63 de la revista científica *Estudis de llengua i literatura catalanes*, editada per les Publicacions de l'Abadia de Montserrat.

Federació Internacional d'Associacions de Catalanística (FIAC)

La participació al II Taller Internacional Cuba i els Països Catalans: Trobada de Pobles i Cultures a la Universitat de l'Havana, al novembre, ha estat l'activitat més destacada de la FIAC aquest any.

Certificació dels coneixements de català

L'Institut Ramon Llull ha organitzat la novena convocatòria de proves per a l'obtenció dels certificats de coneixements de llengua catalana, mitjançant una resolució publicada al núm. 5833 del *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya* (9 de març de 2011), i al núm. 36 del *Butlletí Oficial de les Illes Balears* (10 de març de 2011).

Les proves s'han administrat a 79 ciutats de 34 països d'arreu del món. Per tal de respectar els calendaris acadèmics dels diferents països, s'han continuat oferint dues convocatòries: la primera, els mesos de maig i juny per a les localitats de països de l'hemisferi nord, i la segona, al novembre a l'Argentina, el Brasil, l'Equador, el Japó, Mèxic, l'Uruguai i Xile. A Madrid, atès el gran nombre de persones interessades en l'obtenció d'algun dels certificats, s'han administrat proves durant els dos períodes de convocatòria.

Aquest any s'han inscrit a les proves 1.337 persones, un 6,8% més que l'any anterior. D'aquestes, se n'hi han presentat 1.195, una xifra que mostra un increment en la fidelització dels examinands. La distribució global d'examinands segons els nivells ha estat de 483 de nivell bàsic, 281 de nivell elemental, 181 d'intermedi, 208 de suficiència i 42 de superior.

De les 1.195 persones que s'han presentat a les proves, 938 (un 78,49%) han obtingut el resultat d'apte: 406 del nivell bàsic, 249 del nivell elemental, 156 del nivell intermedi, 110 del nivell de suficiència i 17 del nivell superior.

Resultats de les proves per nivells

	Aptes	No aptes
Bàsic	84,06%	15,94%
Elemental	88,61%	11,39%
Intermedi	86,19%	13,81%
Suficiència	52,88%	47,12%
Superior	40,48%	59,52%
TOTAL	78,49%	21,51%

Programes per a estudiants

S'han promogut diverses actuacions per facilitar i completar la formació dels estudiants de fora del domini lingüístic. Aquestes actuacions els han permès desplaçar-se als territoris de parla catalana per millorar els seus coneixements i fer-hi una immersió lingüística i cultural.

X Campus Universitari de la Llengua Catalana

Organizat per l'Institut Ramon Llull i el Govern d'Andorra, s'ha celebrat a Mallorca i Andorra, entre el 24 de juliol i el 13 d'agost. Hi han participat 30 estudiants procedents de 16 països (Alemanya, Canadà, Croàcia, Espanya, Estats Units, França, Hongria, Iran, Montenegro, Polònia, Regne Unit, República Txeca, Romania, Rússia, Sèrbia i Suècia). L'Institut Ramon Llull ha ofert 10 inscripcions gratuïtes als estudiants interessats a participar-hi.

Jornades Internacionals de Llengua i Cultura Catalanes (Gironella - Masdenverge)

La 23a edició de les Jornades s'ha iniciat amb una estada a Gironella entre el 16 i el 27 d'agost i ha continuat a Masdenverge (Terres de l'Ebre) fins al 3 de setembre. Hi han participat 14 persones procedents de 10 països: Alemanya, Canadà, Croàcia, Espanya, Hongria, Itàlia, República Txeca, Romania, Rússia i Sèrbia.

Programa de beques

L'Institut Ramon Llull ha concedit 39 beques destinades a cobrir les despeses de desplaçament, estada o matrícula en activitats formatives de llengua catalana organitzades per institucions o entitats del domini lingüístic, per un import total de 38.400 euros. També s'han concedit dues beques de perfeccionament per a l'assistència a cursos de postgrau o doctorat o màsters relacionats amb la llengua, la cultura i/o la literatura catalanes en universitats públiques dels territoris de parla catalana, per un import de 10.000 euros.

Formació lingüística per a estudiants d'intercanvi

El curs acadèmic 2010-2011 s'han impartit cursos a les universitats de Bari, Manchester, Lisboa, Bochum, Venècia i París, adreçats a estudiants que tinguin previst de continuar o ampliar els seus estudis en una universitat de parla catalana, a fi que adquireixin nocions bàsiques de català en origen. Al programa hi han participat 174 estudiants.

Curs de català en línia Parla.CAT

L'Institut Ramon Llull ha mantingut l'oferta de cursos de la modalitat amb tutoria per als estudiants de català de la Xarxa Universitària d'Estudis Catalans a l'Exterior, i ha promogut la realització de presentacions del Parla.CAT en diverses universitats i en les fires de llengües en què ha participat.

Formació per al professorat

XXV Jornades internacionals per a professors de català

L'Institut Ramon Llull ha organitzat la 25a edició de les Jornades Internacionals per a Professors de Català, un espai de formació, debat i reflexió sobre l'experiència del professorat de llengua i cultura catalanes a les universitats de l'exterior, que ha esdevingut un fòrum per canalitzar i compartir les experiències i els recursos del professorat i plantejar noves estratègies didàctiques. Celebrades a la Universitat de Girona del 18 al 21 de juliol, a les Jornades hi han assistit més d'un centenar de professors d'arreu del món.

El 15 de juliol s'ha organitzat una sessió adreçada al professorat que s'incorpora a les universitats a partir del curs acadèmic 2011-2012.

Taller per al professorat de català del Regne Unit

El 12 de novembre l'Institut Ramon Llull i la Universitat de Birmingham han organitzat el "Workshop for UK - based Catalan tutors" adreçat al professorat de les universitats del Regne Unit i d'Irlanda.

Professors de l'Escola de Llengües, Cultures, Història de l'Art i Música i dels departaments d'Estudis Hispànics i d'Estudis Italians de la Universitat de Birmingham hi han presentat iniciatives i propostes didàctiques.

Llengua i universitats

Corso di formazione per professori di lingua catalana

La Universitat Federico II de Nàpols ha organitzat amb l'Institut Ramon Llull la primera jornada de formació per al professorat d'estudis catalans d'Itàlia, "Giocchi di parole: parole in gioco". Celebrada el 2 de desembre, s'ha centrat en l'adquisició del lèxic en l'aprenentatge de llengües estrangeres i hi han participat professors de català i d'altres llengües de les universitats de Salern, La Sapienza de Roma, Sàsser i Federico II, l'Oriente i Suor Orsola Benincasa, de Nàpols.

Curs de formació de didàctica de la llengua com a idioma estranger

L'Institut Ramon Llull, l'Acadèmia Valenciana de la Llengua i la Xarxa Vives d'Universitats han organitzat la segona edició d'aquest curs, que té per objectiu contribuir a la formació de futurs professors de llengua catalana en universitats de l'exterior. S'ha celebrat a Vinaròs i Morella entre el 14 i el 16 d'octubre i s'hi han inscrit 40 persones.

Plataforma xarxallull.cat

S'ha consolidat la plataforma Moodle xarxallull.cat com a espai de referència per compartir experiències docents i difondre les activitats acadèmiques i culturals que s'organitzen, i com a secretaria virtual per al professorat de la Xarxa. A més, s'ha ofert la possibilitat d'obrir cursos per a estudiants de les universitats que reben un ajut per a la docència d'estudis catalans. D'altra banda, s'ha continuat informant de novetats en l'àmbit de l'aprenentatge de llengües estrangeres i de les TIC a través del bloc Català Llengua Estrangera.

Divulgació de la llengua i la cultura catalanes

Programa d'activitats acadèmiques i culturals

Amb el suport a l'organització d'activitats acadèmiques i culturals, l'Institut Ramon Llull visualitza i incrementa la presència de la llengua i la cultura a les universitats de l'exterior que imparteixen docència de català. Enguany s'ha potenciat l'organització de projectes propis i s'han incentivat les activitats compartides per més d'una universitat, la qual cosa ha permès promoure la relació entre les diverses universitats implicades i optimitzar els recursos destinats.

Gira *Bed & Breakfast* d'Els Amics de les Arts per universitats d'Alemanya

A més d'actuar en directe a les universitats de Tübingen, Bochum, Saarbrücken, Colònia, Hamburg i Berlín, el grup musical Els Amics de les Arts ha participat en tallers i conferències amb els estudiants de català. La gira, finalitzada a Berlín el 26 de maig, ha protagonitzat un reportatge a TV3.

Commemoració del 40è aniversari dels estudis de catalanística a la Universitat Eötvös Loránd de Budapest, amb la celebració de la III Jornada Catalunya-Hongria, els dies 15 i 16 de novembre.

Jornades "El viatge que mai no va fer: Joan Brossa a Sheffield" Celebrades el mes de març, les jornades han presentat la figura de Joan Brossa tant des d'una perspectiva acadèmica com lúdica.

"Mujeres, dones and cinema" a la Universitat de Massachusetts En aquest cicle de conferències, programat del 27 al 29 d'octubre, hi han participat les directores catalanes Isabel Coixet i Mar Coll, i l'especialista en cinema Núria Triana-Toribio.

Inauguració dels estudis catalans a la Universitat de Hosei (Tòquio) Entre el 5 i el 10 de desembre, han tingut lloc diversos actes de celebració: l'exposició "Gaudí, un univers", a l'edifici Boissonnade Tower de la Universitat; la projecció del documental *Antoni Gaudí*, del director Hiroshi Teshigawara, i la conferència de Ricard Mas, expert en la vida i obra de Gaudí.

Alemanya

"Literatura catalana medieval: aproximació a una de les literatures més fortes de l'occident medieval", a la Universitat Lliure de Berlín

"Es faixen (is fashion)", de Josep Pedrals, a la Universitat Humboldt de Berlín

"Fonologia i morfologia catalanes: un estat de la qüestió", a la Universitat Johann Wolfgang Goethe

"La llengua catalana en el segle XXI: entre la consolidació i la minorització", a la Universitat de Colònia

"El bestseller a la literatura catalana", a la Universitat de Constança

Croàcia

V Jornades de les Llengües i Cultures Iberoromàniques, a la Universitat de Zadar

Mare Loquens, Colloque International sur l'Étymologie et la Géolinguistique Romanes à la mémoire de Vojmir Vinja (1921 - 2007), a la Universitat de Zadar

Estats Units

"Handshake across the Atlantic: Mexico meets Catalonia", a la Universitat de Stanford

II Symposium on Catalan Language, Literature and Culture, a la Universitat de Missouri

Estònia

Taller de poesia i música en català, a la Universitat de Tartu

França

IV Colloque International le Créateur et Sa Critique. Réseaux et Échanges, a la Universitat de Lió 2

"La messe de kernascleden: musical à travers les chapelles bretonnes du temps de Saint Vincent Ferrier", Universitat de la Bretanya Sud

"Matinée: La femme visible de Salvador Dalí", a la Universitat París 8

Irlanda

"Invisible Borders: Rethinking Translation and Minority", a la Universitat de Cork

Itàlia

"El Català a Europa", a la Universitat de Bolonya

"Letteratura ed esilio: i Catalani in Messico", a la Universitat de Milà

Països Baixos

"La música i la gestió lingüística", a la Universitat d'Amsterdam

Regne Unit

Basque, Catalan and Galician Film Season, a la Universitat de Birmingham

Visiting Speakers Series, a la Universitat de Lancaster

Rússia

"Literatura catalana actual: Un vincle amb Rússia", a la Universitat Estatal de Sant Petersburg

"Salvador Espriu traduït al rus: contactes culturals russocatalans", tallers de traducció, a la Universitat Estatal de Sant Petersburg

Sèrbia

"La cultura de les Balears", a la Universitat de Belgrad

Suïssa

Conferència de l'escriptora Carme Riera a la Universitat de Friburg

Expolangues Paris 2011

Del 2 al 5 de febrer, l'Institut Ramon Llull ha participat a Expolangues Paris, una de les principals fires d'àmbit internacional relacionades amb la llengua i el seu aprenentatge. Amb un estand propi, hi ha ofert informació sobre les universitats que imparteixen docència d'estudis catalans a França i sobre els mètodes per a l'aprenentatge de català. A l'espai La Classe s'han dut a terme classes d'iniciació a la llengua catalana.

Premi Internacional Ramon Llull

Convocat anualment per l'Institut Ramon Llull i la Fundació Congrés de Cultura Catalana, el Premi Internacional Ramon Llull reconeix la contribució de persones i institucions estrangeres en favor de la llengua i cultura catalanes. En la seva 21a edició, el premi ha estat atorgat a l'Associació Italiana d'Estudis Catalans (AISC). Creada l'any 1978, el jurat n'ha destacat la trajectòria i el seu impuls a la recerca a través de l'organització de col·loquis internacionals d'estudis catalans i de les seves publicacions: actes dels col·loquis, estudis, antologies i traduccions.

En l'acte de lliurament, celebrat el mes de juliol a l'Institut d'Estudis Catalans, s'ha destacat la darrera etapa de l'AISC, presidida per Patrizio Rigobon, professor de la Universitat Ca' Foscari de Venècia, per la publicació del primer número de la *Rivista Italiana di Studi Catalani*.

Concurs Microrelats Paraula Viva

Per tal de fomentar la participació dels estudiants de català de fora del domini lingüístic en la commemoració del centenari de la Secció Filològica de l'IEC, l'Institut Ramon Llull s'ha adherit a la campanya "2011, l'any de la paraula viva" amb el concurs Microrelats Paraula Viva. El concurs ha pretès fomentar la creació en llengua catalana a través del seu ús en eines socials per part de no catalanoparlants. La guanyadora ha estat una estudiant de la Universitat de Rennes 2.

Comunicació

Difonem la participació catalana i balear en els grans esdeveniments mundials i expandim la presència de l'Institut Ramon Llull a Internet

Els tres grans esdeveniments internacionals del 2011 que han estat objecte d'atenció prioritària en matèria de comunicació han estat: el cicle Miró & Catalan Culture, que s'ha desenvolupat a Londres, el primer pavelló conjunt de Catalunya i les Illes Balears als Eventi Collaterali de la Biennial d'Art de Venècia i, finalment, la nova edició dels Catalan Days a Nova York, que al llarg de la tardor ha programat diferents exposicions i actuacions musicals.

En l'àmbit d'Internet, hem seguit una política de consolidació i expansió, amb novetats importants, com l'entrada en l'entorn de les xarxes socials i l'inici de la reforma del web corporatiu.

Internet

Xarxes socials

L'entrada de l'Institut Ramon Llull al web 2.0 ha buscat l'objectiu d'augmentar la interactivitat, la rapidesa i la flexibilitat de la presència a Internet. En aquest sentit, s'han incorporat al web llull.cat les eines per compartir continguts a les principals xarxes socials. El mes de març s'han obert comptes a Facebook i Twitter; des de llavors, el creixement en les dues xarxes socials ha estat notable. Al final d'any, la pàgina Facebook de l'Institut Ramon Llull tenia 1.328 seguidors i el Twitter, 1.087.

Nou web corporatiu

A mitjan any, l'Institut Ramon Llull s'ha plantejat el redisseny del web corporatiu, una iniciativa que té per finalitat explicar millor què és l'Institut, facilitar la tasca dels usuaris captius i captar noves audiències, ser referència d'informació de la cultura catalana al món i ser la millor targeta de presentació de l'Institut.

El nou web persegueix mostrar la informació de forma més visible, clara i breu: poca informació, fàcil de llegir i que prioritzi els aspectes més rellevants.

Al mateix temps s'han volgut incorporar dues novetats respecte a l'anterior pàgina: adaptació del web per a navegadors d'aparells mòbils (IOS, Android, Blackberry) i integració del web en xarxes socials i enginyers de difusió i rendibilització de les xarxes socials: Facebook, Twitter, LinkedIn, etcètera.

L'empresa escollida per al redisseny del web ha estat Medina Vilalta Brand & Partners. Es preveu que el nou web estarà en marxa el setembre del 2012.

D'altra banda, a finals d'any s'ha produït el tancament de Llull TV.

Webs monogràfics

Amb el desenvolupament de quatre webs monogràfics s'han promociat esdeveniments concrets d'especial importància:

Miró & Catalan Culture

Un web dedicat a mostrar tota la programació del programa paral·lel a l'exposició de Miró a la Tate Modern de Londres.

<http://www.llull.cat/monografics/miro/index.html>

L'Institut Ramon Llull a la 53a Biennal de Venècia

Recull tota la informació referent a la participació de l'Institut Ramon Llull a la Biennal d'Art de Venècia.

<http://venezia.llull.cat/>

Jornades Internacionals per a Professors de Català

La 25ena edició de la trobada anual de professors de català que vénen d'arreu del món també ha generat un web especial.

<http://www.llull.cat/monografics/jornades11/index.html>

Catalan Days

Ha aplegat la programació cultural a Nova York amb art, cinema, música i altres disciplines.

<http://www.llull.cat/monografics/catalandays2011>

Projectes de Literatura Lletra

La Universitat Oberta de Catalunya (UOC), la Institució de les Lletres Catalanes (ILC) i l'Institut Ramon Llull col·laboren per traduir a l'anglès i al castellà i penjar al portal de literatura virtual Lletra, textos sobre autors catalans, així com fragments de la seva obra. Enguany s'ha renovat el suport al portal mitjançant una addenda al conveni amb la UOC. www.lletra.uoc.edu

Visat

Des del 2005 l'Institut Ramon Llull col·labora amb el PEN Català per traduir a l'anglès i penjar al seu web informació literària sobre autors catalans, així com fragments de la seva obra traduïda. Revisat el conveni anualment, enguany s'ha rebatejat amb el nom *Visat: revista digital de traducció*. www.visat.cat

TRAC. Base de dades de traduccions de literatura catalana

El TRAC és una base de dades en línia en la qual es pot consultar i fer cerques sobre les publicacions de literatura catalana traduïda a partir del segle XIX. L'Institut Ramon Llull manté i actualitza aquesta eina de consulta. www.llull.cat

Lyriline

Lyriline.org és un portal de poesia virtual on es poden trobar poemes de 789 autors per escoltar, llegits pels mateixos poetes, i traduccions de poemes en 55 llengües. Enguany s'hi han incorporat traduccions dels poetes Ernest Farrés, Marta Pessarrodona, Josep Piera, Ponç Pons i Susanna Rafart. www.lyriline.org

Revista d'Història de la Filosofia Catalana

El *Journal of Catalan Intellectual History / Revista d'Història de la Filosofia Catalana* vol dotar els estudis sobre la història del pensament català contemporani d'una periodicitat regular dedicada exclusivament a aquest àmbit. Amb el suport de l'Institut Ramon Llull, la revista vol esdevenir un punt de referència sobre la història intel·lectual catalana per als investigadors d'arreu.

Enguany s'han publicat en paper el primer volum del *JOCIH* (que conté els números 1 i 2), i l'edició en anglès i en paper de la *RHFC*. Es tracta, però, d'un projecte eminentment digital: la versió en català i en anglès de la revista està disponible a Internet al portal www.catalanphilosophy.cat.

Anuaris i guies

www.arxiuartistes.cat

L'Institut Ramon Llull ha continuat la tasca d'ampliació d'Arxiu Artistes, un projecte que cataloga i organitza la producció visual contemporània catalana. El seu objectiu és oferir a professionals, comissaris i responsables d'institucions nacionals i internacionals una eina de recerca d'artistes per facilitar la projecció de la creació artística feta a Catalunya i les Illes Balears.

Catalan Drama. Acord amb la Sala Beckett

L'Institut Ramon Llull col·labora amb la Sala Beckett per fer possible el portal *Catalandrama*, on es posen a disposició del públic interessat d'obres de teatre en català traduïdes a altres llengües. Enguany s'hi han penjat deu noves traduccions d'obres catalanes i tres textos traduïts del rus. www.catalandrama.cat

Comunicació

Operació

Catalan Sounds 2

Es tracta d'un catàleg en format DVD, sonor i interactiu, amb informació dels grups, per a potenciar i consolidar la música catalana i balear als festivals, audiotaris i programadors de fora del nostre país. Inclou més de 200 propostes musicals, tant formacions consolidades com emergents. Dividida en 10 gèneres musicals, la guia recull els grups de l'ampli ventall de les músiques populars. <http://catalansounds.llull.cat>

Butlletins electrònics

Durant l'any s'han enviat un total de vuit butlletins electrònics, entre els números 14 i 21. A partir del setembre del 2011 hi ha hagut un petit redisseny per tal de destacar més les informacions de l'agenda.

Estadístiques

L'audiència del web llull.cat ha superat les 3.400.000 pàgines vistes al llarg de l'any. Les estadístiques del web i dels webs monogràfics són les següents:

Webs	Pàgines
venezia.llull.cat	35.399
fundacionamonillull.cat	60.942
veneziacatalunya2009.cat	60.942
frankfurt2007.cat	69.477
xile05.llull.cat	2.400
fil04.llull.cat	6.412
SUBTOTAL webs monogràfics	235.572
SUBTOTAL llull.cat	3.181.119
TOTAL	3.416.691

Prensa

Actuacions informatives especials

Miró & Catalan Culture

El cicle celebrat al Regne Unit s'ha presentat en una roda de premsa a Barcelona el 8 d'abril. El 12 d'abril s'ha fet a Londres la presentació de l'exposició sobre Miró a la Tate Modern, en la qual s'ha inclòs també informació de tot el cicle.

Es va contractar el suport en comunicació de Laia Gasch i l'agència de comunicació Third Nature per garantir la màxima presència als mitjans britànics, i especialment la dels crítics especialitzats.

Biennal d'Art de Venècia

L'1 d'abril s'ha presentat a l'Istituto Italiano di Cultura di Barcelona el projecte "Mabel Palacín 180°", comissariat per David G. Torres.

Per aconseguir un impacte més gran en la premsa internacional, s'ha contractat l'agència Mahala Comunicació.

El dia de la inauguració, l'1 de juny, s'ha celebrat una roda de premsa al pavelló de Venècia per presentar el projecte a la premsa internacional.

Catalan Days

El 8 de setembre, amb la inauguració de l'exposició de Francesc Torres a l'International Centre for Photography de Nova York, s'ha donat el tret de sortida corresponent a la segona edició dels Catalan Days.

En aquesta ocasió, s'ha contractat l'agència Claudia Norman per portar la comunicació in situ i en coordinació amb el Departament de Comunicació i la delegada als EUA.

Rodes de premsa

Al llarg de l'any, l'Institut Ramon Llull ha participat en vint rodes de premsa, dotze d'organitzades a Barcelona i vuit a Palma.

Barcelona

- 30 de gener, Departament de Cultura: Consell de Direcció.
- 1 d'abril, Istituto Italiano di Cultura: presentació del pavelló de la Biennal de Venècia
- 8 d'abril, Fundació Miró: presentació de Miró & Catalan Culture.
- 15 de juliol, IEC: lliurament del Premi Internacional Ramon Llull.
- 2 de setembre, CCCB: presentació de l'exposició de Francesc Torres i els Catalan Days a Nova York
- 30 de setembre, Universitat Jaume I de Castelló de la Plana: inauguració del curs acadèmic dels estudis catalans a l'exterior.
- 17 d'octubre, Departament de Cultura: Consell de Direcció.
- 26 d'octubre, Consolat de Mar: Junta Rectora a Palma.
- 29 de novembre, Institut Ramon Llull: anunci de la participació a la Biennal d'Arquitectura.
- 15 de desembre, IEC: veredictes del Concurs de Microrrelats.
- 16 de desembre, Antic Teatre: presentació del projecte CAV_A
- 16 de desembre, Andorra: reunió de la Fundació Ramon Llull.

Palma

- 28 de gener: balanç de les activitats de promoció exterior de la llengua i la literatura catalanes i de la creació cultural de les Illes.
- 24 de febrer: Raimon presenta el seu nou disc *Rellotge d'emocions*.
- 4 d'abril: presentació del programa d'activitats Be Balears a Lisboa.
- 8 d'abril: presentació de l'exposició "Joan Miró: L'escala de l'evasió".
- 25 de maig: presentació de les principals exposicions d'artistes illencs programades a diferents llocs del món.
- 1 d'agost: conferència i roda de premsa de Joaquim Maria Puyal en el marc del X Campus Universitari de la Llengua Catalana.
- 1 de setembre: presentació del cicle Catalan Days.
- 24 d'octubre: presentació de les activitats més destacades dels Catalan Days.

Notes de premsa

Des de l'Institut Ramon Llull s'han enviat 178 comunicats de premsa, 116 des de Barcelona i 62 des de Palma.

Paral·lelament, al web s'hi han publicat 180 comunicats i 151 informacions a l'apartat de l'agenda.

Entrevistes al director i director adjunt de Balears

El director de l'Institut Ramon Llull, Vicenç Villatoro, ha concedit durant l'any nombroses entrevistes. Les més destacades han estat:

Març

- Diari *Ara*. Laura Serra i Ignasi Aragay.
- *El Periódico*. Ernest Alòs.
- *La Vanguardia*. Justo Barranco.
- *Avui - El Punt*. Raül Maigí.
- Agència Catalana de Notícies. Violeta Gumà.
- IB3 Ràdio.
- Agència Efe. Irene Dalmases.
- Diari *El País*. Catalina Serra.
- Europa Press. Joan Royo.
- *Vilaweb*.
- TV3. *Els matins*, Josep Cuní.

Abril

- COM Ràdio. Programa *El Dia*.
- Catalunya Ràdio. Programa *Sentits*.

Maig

- *El Singular Digital*. Maria Coll.

Juny

- *Serra d'Or*. Xènia Bussé.

Octubre

- Com Ràdio. *El dia*. Tema: Frankfurt.
- Catalunya Ràdio. *El matí*. Tema: Frankfurt.
- *Revista UGT de Catalunya*.

Novembre

- *El País*. Edició de la Comunitat Valenciana.
- 9 TV de Vic. *7 dies*. Dolors Altarriba.

Per la seva banda, les principals entrevistes publicades amb el director adjunt de Balears, Antoni Vera, han estat:

- *Diario de Mallorca*, 23 d'octubre.
- *El Mundo*, 19 d'octubre.
- *Última Hora*, 22 d'octubre.
- *Diari de Balears*, 22 d'octubre.

Comunicació

Activitats a la seu de Palma

Hi ha hagut durant l'any 16 activitats diverses a la seu de Palma, entre les quals les més destacades són:

- Presentació d'*Antologia de poemes de les Illes Balears* traduïda a l'hindi, a càrrec de Ramon Bassa, coordinador de l'obra; Ponç Pons, poeta, i Montserrat Casas, rectora de la UIB.
- Presentació de la traducció a l'alemany de *Doctrina pueril*, de Ramon Llull, a càrrec de Joan Santanach, autor del pròleg de l'edició, i de la traductora, Elisenda Padrós Wolff.
- Presentació de la traducció a l'anglès de *Bearn*, de Llorenç Villalonga, a càrrec de la traductora, Deborah Bonner, i de Jeroni Salom.
- Xerrada de l'agent literària Isabel Martí: "Tenir un agent literari: missió impossible?"
- Presentació de l'edició en llengua castellana de l'antologia de contes *Voces* a càrrec de Lolita Bosch, responsable de l'edició, i els escriptors Neus Canyelles i Sebastià Alzamora.

Publicitat i material promocional

L'Institut Ramon Llull ha fet durant el 2011 les accions publicitàries següents:

- Editora balear: encartament al *Diari de Mallorca*.
- Editora Menorca: encartament al *Diari de Menorca*.
- *Diario de Ibiza*: encartament.
- Hora Nova: encartament al *Diari de Balears* i a *Última hora*.
- Hora Nova: encartament a *Última Hora Menorca*.
- Hora Nova: encartament a *Última Hora Eivissa*.
- Rey Sol: encartament a *El Mundo Balears*.
- El Gall Editor: anunci "Sortim a l'exterior".

Light Box: anunci a *My Biennale Guide*.

Tamara: cinc insercions de pòsters de la Biennial de Venècia.

Playground: inauguració de la Biennial de Venècia, contactes i patrocinis.

E-flux: dos anuncis sobre la Biennial de Venècia.

Exit: dues publictrameses sobre la Biennial de Venècia.

Bonart: monogràfic i anunci sobre la Biennial de Venècia.

Exit: dues publictrameses i un bàner sobre la Biennial d'Arquitectura de Venècia.

w3art: dues publictrameses i un bàner sobre la Biennial d'Arquitectura de Venècia.

L'Institut Ramon Llull també ha editat diferents materials promocionals:

- 159.000 unitats de l'encartament "Institut Ramon Llull: 2 anys, de nou, a les Balears", per als diaris de les Illes Balears.
- 6.000 unitats de postals Be Balears Berlín.
- 50 unitats de cartells Be Balears Berlín.
- 6.000 unitats de postals Be Balears Lisboa.
- 50 unitats de cartells Be Balears Lisboa.
- 10.000 unitats postals de Miró & Catalan Culture.
- 500 unitats de pòsters Popkomm.
- 1.000 unitats de postals Popkomm.
- 2 enrotllables de la Biennial de Venècia.
- 600 unitats de pòsters Biennial Venècia.
- 1.000 unitats de carpetes Biennial Venècia.
- 1.200 unitats de bosses Biennial Venècia.
- 1.500 unitats d'invitació Biennial Venècia.
- 1 vídeo promocional del projecte Biennial Venècia.
- 1.000 unitats del cd *Catalan Sounds*.

Junta Rectora

José Ramón Bauzá Díaz,
president del Govern de les Illes Balears

Artur Mas Gavarró,
president de la Generalitat de Catalunya

Ferran Mascarell Canalda,
conseller de Cultura de la Generalitat de Catalunya

Rafael A. Bosch Sans,
conseller d'Educació, Cultura i Universitats
del Govern de les Illes Balears

Andreu Mas-Colell,
conseller d'Economia i Finances
de la Generalitat de Catalunya

Isabel Cerdà Moragues,
directora General de Cultura i Joventut
del Govern de les Illes Balears

Miguel José Deyá Bauzá,
director General d'Universitats
del Govern de les Illes Balears

Senén Florensa Palau,
secretari d'Afers Exteriors
de la Generalitat de Catalunya

Xavier Solà Cabanes,
secretari General de Cultura
de la Generalitat de Catalunya

Salvador Giner de San Julián,
president de l'Institut d'Estudis Catalans

Isidor Marí Mayans,
president de la Secció Filològica
de l'Institut d'Estudis Catalans

Antoni Riera Melis,
membre de l'Institut d'Estudis Catalans

Vicent Climent Jordà,
rector de la Universitat Jaume I

Joan Viñas Salas,
rector de la Universitat de Lleida

Montserrat Casas Ametller,
rectora de la Universitat de les Illes Balears

Francesc Parcerisas Vázquez,
degà de la Institució de les Lletres Catalanes

Cristòfol Vidal Vidal,
president de l'Institut d'Estudis Baleàrics

Vicenç Villatoro Lamolla,
director de l'Institut Ramon Llull

Anna Giralt Brunet,
secretària de la Junta Rectora
de l'Institut Ramon Llull

Òrgans de direcció

Consell de Direcció

Ferran Mascarell Canalda,
conseller de Cultura de la Generalitat de Catalunya

Rafael A. Bosch Sans,
conseller d'Educació, Cultura i Universitats
del Govern de les Illes Balears

Francesc Xavier Solà Cabanes,
secretari General de Cultura
de la Generalitat de Catalunya

Senén Florensa Palau,
secretari d'Afers Exteriors
de la Generalitat de Catalunya

Fèlix Riera Pardo,
director de l'Institut Català de les Indústries Culturals

Isabel Cerdà Moragues,
directora General de Cultura i Joventut
del Govern de les Illes Balears

Salvadora Ginard Martínez,
secretària General de la Conselleria d'Educació,
Cultura i Universitats del Govern de les Illes Balears

Miquel Deyà Bauzá,
director General d'Universitats, Recerca i Transferència
del Coneixement del Govern de les Illes Balears

Salvador Giner de San Julián,
president de l'Institut d'Estudis Catalans

Isidor Marí Mayans,
president de la Secció Filològica
de l'Institut d'Estudis Catalans

Patricia Trapero Llobera,
vicerectora de Projecció Cultural
de la Universitat de les Illes Balears

Encarnació Ricart Martí,
vicerectora de Societat i Relacions Institucionals
de la Universitat Rovira i Virgili

Oriol Izquierdo Llopis,
director de la Institució de les Lletres Catalanes

Cristòfol Vidal Vidal,
director de l'Institut d'Estudis Baleàrics

Vicenç Villatoro Lamolla,
director de l'Institut Ramon Llull

Àlex Susanna Nadal,
director adjunt de l'Institut Ramon Llull

Antoni Vera Alemany,
director adjunt a les Illes Balears
de l'Institut Ramon Llull

Josep Marcé Calderer,
gerent de l'Institut Ramon Llull

Andreu Bosch Rodoreda,
director de l'Àrea de Llengua i Universitats
de l'Institut Ramon Llull

Anna Giralt Brunet,
secretària del Consell de Direcció
de l'Institut Ramon Llull

Equip directiu

Director

Vicenç Villatoro Lamolla

Director adjunt

Àlex Susanna Nadal

Director adjunt a les Illes Balears

Antoni Vera Alemany

Gerent

Josep Marcé Calderer

Director de l'Àrea de Llengua i Universitats

Andreu Bosch Rodoreda

Crèdits

Edició: juny 2012
© Institut Ramon Llull

Coordinació, textos i fotografies:
Institut Ramon Llull

Correcció:
Anna Soler Horta

Disseny i maquetació:
Eumogràfic

Impressió:
Nova Era